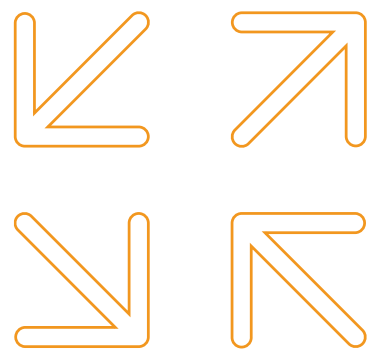
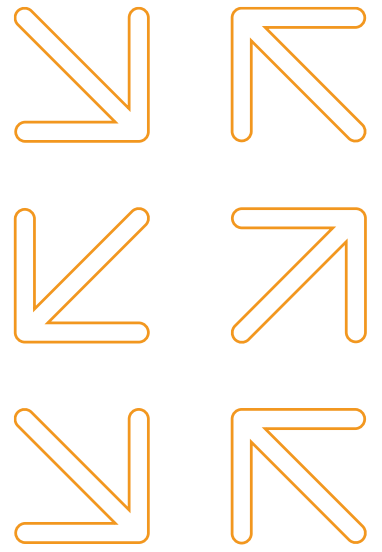


Jaarplan 2023



Over VeiligheidNL

VeiligheidNL is hét kenniscentrum voor letselpreventie. Wij zetten ons in om het leven van mensen veilig(er) te maken door veilig gedrag in een veilige omgeving te stimuleren.

Veiligheid is niet vanzelfsprekend. Het is het resultaat van onderzoek, van wetenschap, van interventies, van gedrag. Wij richten ons op de meest voorkomende en meest ernstige letsels, waar preventie belangrijk én mogelijk is. Dit doen we vanuit de thema's Kinderveiligheid, Valpreventie, Gezond gehoor, Sportblessurepreventie, Verkeersveiligheid en Productveiligheid.

We werken in een doelgerichte cyclus aan onderzoek, strategie- en interventieontwikkeling, implementatie en evaluatie. Relevante kennis en inzichten zetten wij om in hoogwaardige gedragsinterventies en slimme veiligheidsoplossingen en we verbinden wetenschappelijke inzichten met de dagelijkse praktijk. En, dat doen we niet alleen. We werken samen met partners en professionals en samen strijden we voor maximale impact.

Voor de monitoring van letsels werken we met ons eigen Letsel Informatie Systeem (LIS). Een uniek systeem dat letsels registreert bij een representatieve steekproef van Spoedeisende Hulpafdelingen van ziekenhuizen in Nederland.

Veiligheid is niet per ongeluk.

Jaarplan 2023

Rapport [nummer] – 959

Uitgegeven door

VeiligheidNL
Postbus 75169
1070 AD Amsterdam
www.veiligheid.nl

oktober 2022

Inhoudsopgave

	Pagina
1	Inleiding 1
1.1	Trends in letsel 1
1.2	Hoe werkt VeiligheidNL? 2
1.3	De onderwerpen 3
1.4	Onze speerpunten 3
1.5	Speerpunten kabinet 3
1.6	Maatschappelijke context 4
1.7	VeiligheidNL 40 jaar 4
1.8	LOT 5
2	Monitoring & Onderzoek 6
2.1	Inleiding 6
2.2	Doel, ambitie en prioriteiten 6
2.3	Samenwerking en netwerk 7
2.4	Activiteiten en resultaten 8
2.5	Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie 10
2.5.1	<i>Patiëntenenquête</i> 10
2.5.2	<i>LIS Vervolgonderzoek alcohol en ongevallen</i> 11
2.6	Overig gefinancierde projecten 12
3	Kinderveiligheid 13
3.1	Inleiding 13
3.2	Doel, Ambitie en prioriteiten 13
3.3	Samenwerking en netwerk 14
3.4	Activiteiten en resultaten 15
3.5	Overige gefinancierde projecten 16
4	Productveiligheid 18
4.1	Inleiding 18
4.2	Doel, ambitie en prioriteiten 19
4.3	Samenwerking en netwerk 21
4.4	Activiteiten en resultaten 22
4.5	Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie 24
4.5.1	<i>Signaleringsinstrument</i> 24

4.5.2	<i>Gedragaspecten van productveiligheid</i>	25
4.5.3	<i>Preventie ongevallen opblaasbare speeltoestellen</i>	25
4.6	Overige gefinancierde projecten	26
5	Valpreventie ouderen	27
5.1	Inleiding	27
5.2	Doel, ambitie en prioriteiten	29
5.3	Samenwerking en netwerk	30
5.4	Activiteiten en resultaten	31
5.5	Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering / instellingssubsidie	32
5.5.1	<i>Landelijk programmaplan valpreventie bij ouderen</i>	32
5.6	Overige gefinancierde projecten	35
6	Sportblessurepreventie	37
6.1	Inleiding	37
6.2	Doel, ambitie en prioriteiten	37
6.3	Samenwerking en netwerk	39
6.4	Activiteiten en resultaten	39
6.5	Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering / instellingssubsidie	42
6.5.1	<i>Vervolgonderzoek voorkomen (langdurig) sportverzuim en sportuitval</i>	42
6.6	Overige gefinancierde projecten	42
7	Gehoorschadepreventie	43
7.1	Inleiding	43
7.2	Doel, ambitie en prioriteiten	44
7.3	Samenwerking en netwerk	45
7.4	Activiteiten en resultaten	46
7.5	Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie	48
7.5.1	<i>I Love My Ears (prioriteit 2)</i>	48
7.5.2	<i>Geluidsbeleving (prioriteit 1)</i>	50
7.6	Overige gefinancierde projecten	51
8	Verkeersveiligheid	52
8.1	Inleiding	52
8.2	Doel, ambitie en prioriteiten	52
8.3	Samenwerking en netwerk	54
8.4	Activiteiten en resultaten	54
8.5	Wensen voor aanvullende financiering	57

9	Organisatie brede thema's en kennisdeling	59
9.1	Kennis en informatie overdracht	59
9.1.1	<i>Online kennisdeling</i>	59
9.1.2	<i>Public relations en marketing</i>	60
9.2	Gedagsverandering	61
9.3	Technologie	62
9.4	Op maat	62
10	Prioriteiten bedrijfsvoering	64
10.1	HR	64
10.2	Informatiemanagement en ICT	65



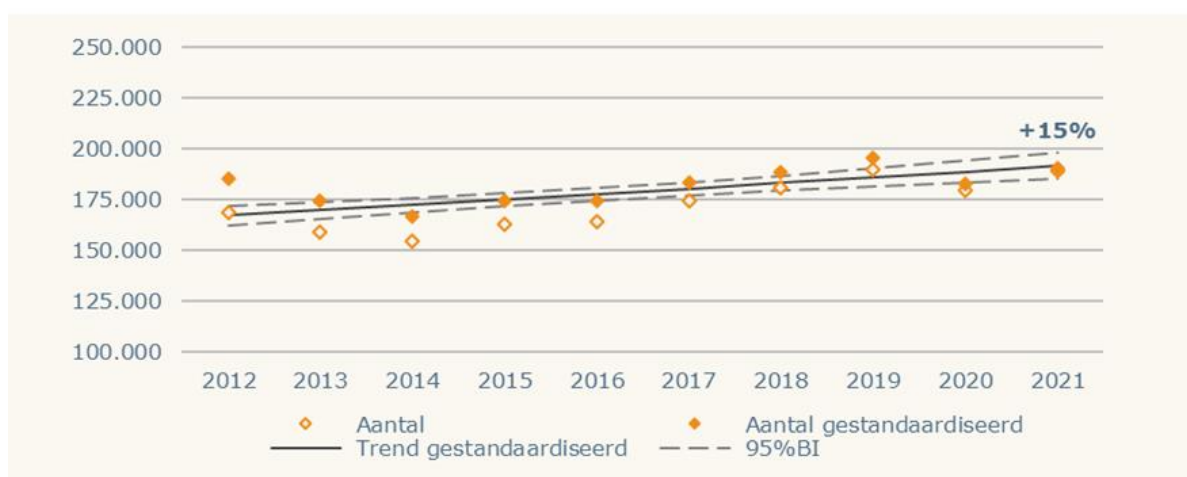
1 Inleiding

Het voorliggende Jaarplan beschrijft de activiteiten die in 2023 gaan bijdragen aan het realiseren van de missie van VeiligheidNL: het leven van mensen veilig(er) maken. Iedereen verdient een kans op een gezond en veilig leven. Veiligheid is niet per ongeluk. Veiligheid is het resultaat van onderzoek, wetenschap, interventies en gedrag. Wij richten ons op het voorkomen van letsel en leveren daarmee een actieve bijdrage aan een gezond en veilig leven voor alle inwoners van Nederland.

1.1 Trends in letsel

Aandacht voor de preventie van letsel is van groot belang. Vanwege de impact die letsel heeft op de persoon, maar zeker ook vanwege de grote maatschappelijke impact. VeiligheidNL volgt trends in letsel middels het Letsel Informatie Systeem waarbij bij 14 spoedeisende hulpen in Nederland informatie over letsel wordt verzameld.

Over de periode 2012-2021 zien we een stijging van vijftien procent in het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel door een privé-ongeval. In figuur 1 is te zien dat er in 2020 en 2021 sprake was van een COVID-19-effect. Zonder dit effect zou de stijging vermoedelijk groter zijn geweest. In de trendanalyse is gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling.



Figuur 1 Privé-ongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹, naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Bron: Letsel Informatie Systeem 2012-2021, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2012-2021, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel



1.2 Hoe werkt VeiligheidNL?

Wij stimuleren veilig gedrag en een veilige (leef)omgeving. Dit doen we door gebruik te maken van een planmatige aanpak samengevat in onderstaande cyclus.



Onderzoek

We doen onderzoek met nieuwe en bestaande data naar o.a. situatie, letsel, oorzaak, gedrag en risicogroep(en).

Strategie

Op basis van de onderzoeksresultaten, bepalen we op welke risicogroep we ons richten met letselpreventie. We brengen het stakeholderveld rondom deze risicogroepen in kaart en ondersteunen professionals die de meeste impact kunnen maken bij de beoogde risicogroep en welke (combinatie van) preventiestrategie(en) de meeste impact potentie heeft:

- Regelgeving en handhaving
- Voorlichting en educatie
- (Vroeg-)signalering/ screening en individueel advies.
- Inrichten en/of aanpassen van de fysieke en sociale omgeving

Ontwikkeling

Samen met professionals en risicogroepen ontwikkelen we effectieve en toepasbare (gedrags-) methoden/ maatregelen om bij te dragen aan letselpreventie

Implementatie

Samen met relevante partijen brengen we ontwikkelde oplossingen in de praktijk.



Evaluatie

We onderzoeken doorlopend of ontwikkelde strategieën bijdragen aan letselpreventie en sturen bij/ontwikkelen door waar nodig.

1.3 De onderwerpen

VeiligheidNL richt zich op 6 thema's: kinderveiligheid, valpreventie ouderen, sportblessurepreventie, gehoorschadepreventie, productveiligheid en verkeersveiligheid (met financiering ministerie van I&W). Om echt impact te realiseren is het van belang dat de implementatie van effectieve maatregelen of interventies breder wordt opgepakt en het projectniveau overstijgen. Voor valpreventie worden hierin nu mooie stappen gezet.

1.4 Onze speerpunten

Voor de komende periode hebben we 3 strategische speerpunten gedefinieerd die de scope van onze aanpak bepalen.

Op Maat

Wij richten ons op de meest voorkomende en meest ernstige (fysieke) letsels waar preventie belangrijk en mogelijk is en focussen ons op de groepen die het meeste risico lopen.

Data en technologie

We investeren in de toepassing van data science en nieuwe technologieën in onderzoek en in onze preventieaanpak. Hierdoor kunnen we sneller en beter oorzaken duiden en hierop passende strategieën ontwikkelen.

Gedragsverandering

Eigen gedrag is vaak de oorzaak van letsel. Wij stimuleren veilig gedrag en een veilige (leef)omgeving.

1.5 Speerpunten kabinet

In de beleidsspeerpunten van het nieuwe kabinet is de landelijke implementatie van valpreventie opgenomen. VeiligheidNL is het kenniscentrum voor o.a. valpreventie en heeft in 2022 met subsidie van het ministerie van VWS en in samenspraak met veel partijen een programmaplan opgesteld. In 2023 en de jaren daarna zal de voorbereiding en ondersteuning bij het programmaplan veel inzet vragen van VeiligheidNL.

Meer in algemene zin investeert het kabinet in preventie met als doel om vermijdbare gezondheidsverschillen aan te pakken. Ook letselpreventie draagt bij aan reductie van vermijdbare gezondheidsverschillen. Er is een duidelijke relatie tussen (het ontstaan van letsel) en



sociaaleconomische status (SES). Mensen met een lage SES lopen meer risico op het ontstaan van vrijwel alle letsels en door het oplopen van letsel bestaat het risico dat je (ervaren) gezondheid vermindert en je SES achteruitgaat (bijvoorbeeld door arbeidsongeschiktheid). Hierdoor kan een nog grotere kloof ontstaan in levensverwachting en kwaliteit van leven tussen mensen met een hoge en lage SES.

Met de huidige hoge inflatie en beperkte ingrepen om de koopkracht te verbeteren is de verwachting dat de kloof tussen arm en rijk zeker niet zal afnemen. Juist nu is het dus extra van belang om in preventie te investeren. Letselpreventie is als onderwerp niet specifiek opgenomen in het Preventieakkoord, maar verdient meer aandacht vanwege de grote persoonlijke impact en hoge (maatschappelijke) kosten die met letsels gepaard gaan.

Dit geldt eveneens voor het Sportakkoord. De Rijksoverheid streeft ernaar dat in 2040 75 procent van de mensen voldoet aan de beweegrichtlijnen. Het voorkomen van sportverzuim en -uitval leveren behoud op van (nieuwe) sport- en beweegdeelnemers en leidt tot meer gezondheidswinst en gezonde levensjaren. Verantwoorde sportbeoefening en het voorkomen van sportverzuim en sportuitval door blessures verdienen dan ook een plek in het nieuwe Nationaal Sportakkoord. Gehoorschadepreventie staat niet expliciet benoemd als speerpunt van het kabinet, maar n.a.v. berichtgeving in de media over de stijging van het aantal (met name jongeren) met (beginnende) gehoorschade is voor dit onderwerp meer politieke aandacht.

1.6 Maatschappelijke context

Hoewel de coronacrisis het belang van investeren in preventie heeft benadrukt, betekent dit helaas niet dat de huidige maatschappelijke ontwikkelingen het functioneren van organisaties als VeiligheidNL makkelijker maken. Net als voor veel andere organisaties brengt de huidige tijd veel uitdagingen mee. De arbeidsmarkt is krap wat het lastig maakt om nieuwe collega's te werven, de begroting van VeiligheidNL staat onder druk door gestegen personele en materiele kosten en omdat samenwerkingspartners tegen vergelijkbare problemen aanlopen is het lastiger om nieuwe samenwerkingen aan te gaan of aanbod zoals trainingen uit te zetten.

Toch merken we dat partijen VeiligheidNL in toenemende mate weten te vinden en de organisatie ook zeer waarderen blijkend uit een stakeholderonderzoek dat we in 2022 hebben laten uitvoeren. VeiligheidNL wordt gewaardeerd om haar professionaliteit, geniet veel vertrouwen, is betrouwbaar en integer. Stakeholders zijn vol lof over het gedegen en onafhankelijke onderzoek van VeiligheidNL. We zullen dus ook komend jaar alles op alles zetten om letselpreventie de plek te geven die het verdient.

1.7 VeiligheidNL 40 jaar

In 2023 bestaat VeiligheidNL 40 jaar. Een mooi moment om stil te staan bij de ontwikkelingen in letselpreventie. Van de start als Consument & Veiligheid naar de organisatie zoals die er nu staat.



1.8 LOT

In het Landelijk Overleg Thema-instituten (LOT) werkt VeiligheidNL samen met zes andere thema-instituten om meer impact te genereren op preventie t.a.v. een gezonde leefstijl. Hiervoor zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met VWS, RIVM, GGD GHOR Nederland en andere partijen. Naast een periodiek gezamenlijk thema (afgelopen jaar is samengewerkt op het onderwerp omgevingsinterventies) wordt in verschillende samenstellingen ook samengewerkt op o.a. thema's als SEGV en een gezonde jeugd. De inzet van VeiligheidNL in het kader van de samenwerking met de thema-instituten is opgenomen onder de verschillende programma's.

"If you want to go fast, go alone. If you want to go far, go together"

Hoewel dit jaarplan primair wordt geschreven ter onderbouwing van de instellingssubsidie door het ministerie van VWS hopen wij dat onze activiteiten meer partijen inspireren. Om echt impact te realiseren in de preventie van letsel zijn veel partijen nodig. Medewerkers in de kinderopvang, beleidsmakers op lokaal, regionaal en landelijk niveau, inhoudelijke experts, kennisinstituten, werkgevers, technologiepartijen, koepelorganisaties, om er maar een paar te noemen. We kunnen (en willen) het niet alleen! Heeft u goede ideeën voor een mogelijke samenwerking, aarzel dan vooral niet om contact met ons op te nemen.



2 Monitoring & Onderzoek

2.1 Inleiding

Monitoring & Onderzoek is het kloppend hart van VeiligheidNL. Binnen de afdeling Monitoring & Onderzoek bouwen we al tientallen jaren aan kennis en expertise over letsels en ongevallen. Dit doen we door data te verzamelen van zorginstellingen die spoedzorg leveren. Sinds 1997 gebeurt dit via Spoedeisende Hulp (SEH) afdelingen voor het Letsel Informatie Systeem (LIS) en de laatste jaren ook steeds meer via andere zorgaanbieders, zoals de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) en Huisartsenpost (HAP). Met deze data als basis leveren we een actieve bijdrage aan het voorkomen van letsel.

2.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

VeiligheidNL heeft als doel om letsel te voorkomen, waarbij wij ons vooral richten op letsel dat is ontstaan door onveilig gedrag. Uit onderzoek weten we immers dat (eigen) gedrag een belangrijke oorzaak van letsel vormt.

Monitoring & Onderzoek draagt hieraan bij door te zorgen voor een betrouwbare onderbouwing van letsel- en ongevalspreventiebeleid. Dit doen we voor onze eigen programma's, maar ook voor landelijke, regionale en lokale overheden. Ook werken we samen met andere (private) stakeholders die een bijdrage willen leveren aan het verminderen van letsel en ongevallen. Hiervoor is het noodzakelijk om inzicht te bieden in de omvang, trends en oorzaken van letsels. Met deze kennis identificeren we risicogroepen en -factoren. Daarnaast onderzoeken we (met behulp van diverse modellen) de gevolgen, financiële kosten, en factoren die veilig gedrag stimuleren om de impact van het voorkomen van letsel voor maatschappij en individu te vergroten.

Naast epidemiologisch en etiologisch onderzoek naar ongevallen geregistreerd in LIS, voeren we aanvullend onderzoek uit om 'letselbrede' vraagstukken te beantwoorden. We zetten hiervoor verschillende onderzoeksmethoden in, zowel kwalitatief als kwantitatief. Daarnaast zien we volop mogelijkheden om met behulp van data science inzichten te verkrijgen in risicogroepen en -factoren voor het oplossen van letsel.

Ambitie

VeiligheidNL richt zich met name op gedragsverandering om uiteindelijk bij te dragen aan letselpreventie. Om gedrag te kunnen veranderen is inzicht in gedrag dat leidt tot ongevallen en letsel een vereiste. Vervolgens moeten we de beweegredenen van dat gedrag (beter) begrijpen.



Uiteindelijk willen we zelfs gedrag gaan voorspellen. Data en technologie kunnen ons hierbij helpen. Met behulp van verschillende kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden kunnen we gedrag inzichtelijk krijgen en begrijpen. En met data science is het steeds beter mogelijk om patronen te herkennen en gedrag te voorspellen. Dat brengt ons tot de volgende ambitie:

We willen een toekomstbestendige organisatie, waarin we kwantitatief én kwalitatief onderzoek combineren met data en data science. Dit zetten we in om samen met de programma's binnen VeiligheidNL en met externe partijen een bijdrage te leveren aan letselpreventie.

Monitoring & Onderzoek is hiervoor de aanjager door actief te zoeken naar nieuwe vormen van onderzoek, databronnen, technologie en samenwerkingen. Door te experimenteren leren we wat werkt en wat niet en kunnen we 'best-practices' vervolgens inbedden in de organisatie.

Monitoring & Onderzoek zorgt voor verbinding, kennisontwikkeling en -deling met en tussen de verschillende programma's binnen de organisatie.

Met deze ambitie zorgen we ervoor dat we de basis (alles rondom ons Letsel Informatiesysteem) op orde hebben én zorgen we voor de benodigde doorontwikkeling.

Prioriteiten

1. De basis op orde en klaar voor de toekomst.

Met het LIS hebben we een solide basis voor dataverzameling en -ontsluiting. Dit geeft ons al jarenlang een unieke positie in Nederland. Deze basis moeten we koesteren door dit goed te onderhouden en door te ontwikkelen. We blijven investeren in een goed draaiend systeem (juridisch, technisch en qua privacy) waarin we LIS data, spoedzorgdata en mogelijk nieuwe data kunnen aansluiten. Dat geldt onder meer voor het platform voor de verwerking van LIS- en spoedzorg-data, data-analyse en de (LIS) rapportages.

2. Uitbreiding en innovatie op gebied van (kwalitatief) onderzoek, data science en technologie door hiermee experimenten uit te voeren.

3. Beter inzicht in de specifieke risicogroepen die we vanuit Op Maat bepalen. We zetten onderzoeksmethoden, technologie en data science in om risicogroepen te identificeren en om risicogedrag beter inzichtelijk te maken.

2.3 Samenwerking en netwerk

Om deze ambitie te realiseren werken we samen met externe partijen. We gaan met diverse partijen experimenten aan en waar relevant maken we de samenwerking structureel.



Extern werken we samen met:

- SEH-afdelingen van ziekenhuizen, zowel binnen LIS als daarbuiten, Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV's), huisartsenposten (HAP's)
- CBS
- Koepelorganisaties NVSHA, NVT, AZN etc.
- Universiteiten, voornamelijk Erasmus MC
- Andere kennisinstellingen zoals Nivel, Trimbos, 113 zelfmoordpreventie
- Stakeholders: VWS, RIVM, V&J, I&W, RWS, NVWA, SWOV (i.s.m. de programma's)

Deze samenwerking willen we uitbreiden met:

- Leveranciers van technologie en tooling
- Onderzoeksinstituten zoals TNO en Centerdata
- Universiteiten of kennisinstellingen met lopende cohortonderzoeken of andere relevante data
- (Panel)onderzoeksbureaus voor onder meer toegang tot specifieke doelgroepen voor zowel kwalitatief en kwantitatief onderzoek en onderzoek naar (frequentie van) risicofactoren/ blootstellingsgegevens en meningen

2.4 Activiteiten en resultaten

Activiteiten

Prioriteit 1: De basis voor data verzameling en ontsluiting op orde en klaar voor de toekomst

- Data-controle en -verwerking, data cleaning ca 80.000 letselrecords.
- Technisch onderhoud en vernieuwing dataverwerkingsstelsel en uploadportal.
- Contacten onderhouden met ziekenhuizen (administratief personeel, verpleegkundigen en medisch managers) over aanlevering, kwaliteit en gebruik van data, juridische aspecten, mogelijkheden voor gezamenlijk onderzoek en kennisdeling.
- Dataverwerking en verrijking met ge-update letsellastmodel, landelijke extrapolatie en weging en benodigde activiteiten voor updaten letsellastmodel.
- Uitvoeren van statistische analyses LIS voor analyses benchmark letsels, ziekten en zorgvariabelen van en voor deelnemende SEH's, jaarlijkse kerncijfers letsels en alcoholrapport en andere externe aanvragen.
- CBS-data verwerking doden, ziekenhuisopnamen en analyse via remote access.
- Dataverwerking Leefstijlmonitor en uitvoeren van statistische analyses.
- Implementatie machine learning modellen voor automatische codering.
- Stappenplan maken afbouwen handmatige controle.
- Implementatie nieuwe codeboek LIS met wijzigingen om aan te sluiten bij internationale definities.



- Verdere optimalisatie van machine learning modellen, op basis van het nieuwe codeboek.

Prioriteit 2: Uitbreiding en innovatie op gebied van (kwalitatief) onderzoek, data science en technologie door hiermee experimenten uit te voeren

- Experimenten uitvoeren (met derde partijen) op het gebied van data science, kwalitatief onderzoek en data-visualisatie.
- Samenwerking zoeken met universiteiten om afstudeerders bij ons onderzoek te laten doen;
- Interne en externe kennisdeling: schrijven handboeken, instructies en rapporten/artikelen, en organisatie/deelname bijeenkomsten.
- Het intensiveren van gebruik van programmeertalen ten behoeve van data science modellen om nieuwe analyses uit te voeren.
- Aansluiten bij ontwikkelingen op het gebied van Open Science en het verkennen van mogelijkheden voor aansluiting bij bestaande datainfrastructuren, zoals bijvoorbeeld Health-RI (Data Driven Health: Connect, Share and Reuse | Health-RI) en ODISSEI (Open Data Infrastructure for Social Science and Economic Innovations: ODISSEI – Open Data Infrastructure for Social Science and Economic Innovations (odissei-data.nl)).
- Beschikbaar maken van use cases en geanonimiseerde data voor workshops/hackathons;
- Programmeercode en algoritmes voor verwerking en classificatie van Nederlandse zorg data publiekelijk beschikbaar stellen.
- Combineren van onze LIS data met andere (open) databronnen zoals het CBS, cohortstudies en weer en verkeer informatie.

Prioriteit 3: Beter inzicht in de specifieke risicogroepen die we vanuit Op Maat bepalen.

- Experiment met gebruik van machine learning om risico's te kunnen voorspellen voor individuen.
- Machine learning algoritmes, zoals random forests, inzetten om risicofactoren te identificeren.
- Ontwikkeling van een interactieve visualisatie tool waarmee risicogroepen geïdentificeerd en gevisualiseerd kunnen worden.
- Verkenning uitvoeren van mogelijke samenwerking voor onderzoek onder specifieke doelgroepen zoals geformuleerd in de diverse programma's.
- Deelname aan evenementen en congressen gericht op de specifieke doelgroepen zoals genoemd bij de verschillende programma's.

Resultaten die we opleveren

- LIS databestanden inclusief meerjarenbestanden, IDB-database
- LIS Kerncijferrapportage 2022
- LIS alcoholintoxicaties en ongevallen met alcohol 2022
- Benchmarkrapportages heel 2021 en eerste half jaar 2022
- Aanleveren cijfers aan partijen zoals Trimbos, RIVM, 113 online en andere externe partijen



- (Wetenschappelijk) artikel automatische tekst classificatie
- Verkenning van de inzet van dashboards en rapportages
- Verkenning uitrol signaleringsinstrument vanuit Productveiligheid naar andere programma's
- Aangepaste beschrijving van methoden en resultaten uit pilots en experimenten in handboeken, instructies, rapporten/artikelen

2.5 Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie

2.5.1 Patiëntenenquête

Eind jaren negentig heeft VeiligheidNL in samenwerking met het Instituut Maatschappelijke Gezondheidszorg (iMGZ) van het Erasmus MC met financiering van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport een zorgmodel ontwikkeld waarmee de directe medische kosten van letselpatiënten berekend kunnen worden. Later is besloten om het zorgmodel uit te breiden met modellen waarmee arbeidsverzuim en de daaraan gekoppelde indirecte kosten van letselpatiënten berekend kunnen worden, het verzuimmodel. Tevens is toen begonnen met het ontwikkelen van een model waarmee kwaliteit van leven ('ziektelast') van letselpatiënten na optreden van dit letsel vastgesteld kan worden, het functioneringsmodel. Al deze modellen zijn uiteindelijk verenigd in het zogenaamde Letsellastmodel (LLM). Het LLM is met name voor het schatten van de extramurale zorg, arbeidsverzuim en kwaliteit van leven gebaseerd op de Patiëntenenquête. Deze enquête, een vragenlijstonderzoek onder de patiënten die voor een letsel worden behandeld op de Spoedeisende Hulp en waarvan registratie plaatsvindt in het Letsel Informatie Systeem (LIS), is voor het laatst in 2017 afgenomen.

Het LLM is gekoppeld aan het LIS en standaard, eenvoudig onderhoud aan het LLM vindt jaarlijks plaats. Echter, het is inmiddels zes jaar geleden dat cruciale gegevens over extramurale zorg, arbeidsverzuim, ziektebelasting en psychische gevolgen voor het LLM zijn verzameld. Veranderingen in het zorglandschap en de conjunctuur hebben de afgelopen jaren vermoedelijk tot grote wijzigingen in het zorggebruik en het arbeidsverzuim geleid. We stellen daarom voor om een nieuwe Patiëntenenquête uit te voeren. Het gaat hierbij om een meerjarige aanvraag, waarvan de uitvoering plaatsvindt in 2023 t/m 2026. De kosten voor de uitvoering in 2023 bedragen 128.000 euro waarvan 30.000 euro uit de vaste instellingssubsidie van M&O beschikbaar is. De gevraagde uitbreiding op de instellingssubsidie voor 2023 bedraagt dus 98.000 euro.

Activiteiten 2023

In 2023 vinden de volgende activiteiten plaats voor de Patiëntenenquête:

- voorbereiding modelbouw en - validatie psychotraumamodel, Patiëntenenquête en letsellastmodel
- Projectleiding



Kostprijzen SEH

Naast uitvoering van een nieuwe Patiëntenenquête onder letselpatiënten is het ook noodzakelijk dat een nieuw onderzoek naar kostprijzen op de SEH wordt uitgevoerd. De huidige gebruikte SEH-kostprijzen in het LLM zijn gebaseerd op een onderzoek naar de SEH-zorg(duur) per zorgverlener van 25 jaar geleden. Deze uitbreiding kan in 2023 worden uitgevoerd (in combinatie met de Patiëntenenquête). De benodigde kosten hiervoor zijn opgenomen in de hierboven genoemde Patiëntenenquête.

Activiteiten 2023

In 2023 vinden de volgende activiteiten plaats:

- voorbereiding SEH kostprijsbepaling
- uitvoering en rapportage kostprijsbepaling SEH

2.5.2 LIS Vervolgonderzoek alcohol en ongevallen

In 2022 vraagt VeiligheidNL een tijdelijke uitbreiding op de basisfinanciering 2022 aan voor een vervolgonderzoek naar de relatie tussen alcoholgebruik en ongevallen. Dit project loopt door in 2023 en 2024.

Een groot deel van de verkeersongevallen, valongevallen, verdrinkingen, verbrandingen, geweldsdelicten en zelfbeschadiging zijn toe te schrijven aan de effecten van alcoholgebruik. Met name bij (jonge) mannen komen alcoholgerelateerde ongevallen veel voor. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wil graag weten hoe de relatie tussen alcohol en ongevallen in Nederland is, en hoe deze zich ontwikkelt in de tijd. In de toegekende instellingssubsidie 2022 van VeiligheidNL (subsidienummer 332406) staat opgenomen dat er statistische analyses via LIS worden uitgevoerd, resulterend in een jaarlijks rapport over alcohol en ongevallen. Hierbij rapporteert VeiligheidNL de meest recente cijfers over SEH-behandelingen als gevolg van een ongeval waarbij alcohol betrokken was. Uit de laatste rapportage blijkt dat er in 2021 tenminste 20.000 van deze SEH-behandelingen hebben plaatsgevonden. In de afgelopen 10 jaar is er daarnaast sprake geweest van een significante stijging van 55 procent in ernstige ongevallen met alcohol. Al lange tijd is bekend dat er bij SEH-registraties van ongevallen met alcohol sprake is van een onderschatting.

Om de huidige mate van onderregistratie in LIS van ongevallen waarbij alcohol een rol heeft gespeeld vast te stellen, vragen we een tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie 2022 aan om een nieuw LIS-vervolgonderzoek uit te voeren. Aangezien het project ook door zal lopen in 2023 (en 2024) vragen we via dit jaarplan een tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie 2023 aan. De kosten voor 2023 bedragen 71.328 euro.



Activiteiten 2023

In 2023 vinden de volgende activiteiten plaats:

- Vragenlijst testen en digitaliseren
- Dataverzameling slachtoffers
- Vragenlijsten (laten) drukken (incl. retourenveloppen en stickervellen)
- Begeleiding ziekenhuizen
- Verwerken en scannen papieren vragenlijsten
- Verzameling expositiecijfers
- Projectleiding

2.6 Overig gefinancierde projecten

- Preventieve aanpak Geweld Tilburg (J&V)
- LIS vervolgonderzoek voetgangers, zie hiervoor programma Verkeer (I&W)
- Monitor zelf toegebracht letsel (113 zelfmoordpreventie)
- Prevalentie- en trendoverzichten verschillende onderwerpen en opdrachtgevers



3 Kinderveiligheid

3.1 Inleiding

Ieder kind verdient het om op te groeien in een veilige en gezonde omgeving. Het voorkomen van ongevallen thuis, in de kinderopvang, in het verkeer en op en rondom school, met (ernstig) letsel tot gevolg, is daarom belangrijk. Toch is het zo dat bijna elke dag 400 kinderen op de spoedeisende hulp belanden, dat is 1 kind per 4 minuten. 52 procent van deze kinderen heeft ernstige verwondingen, die voornamelijk ontstaan door een val. Zeven op de tien letsels bij kinderen die op een SEH terecht komen zijn het gevolg van privé-ongevallen.

De kans op ongevallen bij kleine kinderen wordt sterk beïnvloed door wat ouders doen en laten om de veiligheid in en om het huis te bevorderen en om ongevallen te voorkomen. Om het aantal letsels bij kinderen te verminderen is het belangrijk om kinderen te beschermen tegen gevaarlijke situaties. Maar het is even belangrijk kinderen vanaf jonge leeftijd zowel motorisch, cognitief als sociaal-emotioneel te versterken met vaardigheden om risico's zelf in te kunnen schatten en er mee om te gaan.

3.2 Doel, Ambitie en prioriteiten

Doel

VeiligheidNL werkt aan het verminderen van het aantal (ernstige) letsels door een privé-ongeval bij kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 11 jaar. Dat doen we door bij te dragen aan een veilige leefomgeving en het stimuleren van veilig gedrag. Daarvoor delen we onze kennis over het ontstaan en het voorkomen van letsels, onveilige situaties en gedragsverandering met professionals en partners uit onder meer kinderopvangorganisaties, kraamzorgorganisaties en JGZ-organisaties en aanverwante stakeholders.

Ambitie

Nog meer dan voorheen gaan we in onze aanpak om letsels bij kinderen te reduceren onderscheid maken in onze aanpak voor specifieke risicogroepen. Juist voor kinderveiligheid is een aanpak Op Maat essentieel om meer ernstige letsels bij kinderen te voorkomen.

Prioriteiten

1. Kennis over preventie van letsels bij kinderen uitbreiden en verdiepen

We verzamelen en borgen up-to-date kennis over ongevallen en gedrag. Deze kennis vormt de basis voor onze voorlichting en ontwikkeling van (effectieve) preventiestrategieën. Ondanks dat letsels bij kinderen voorkomen in alle lagen van de bevolking, blijkt uit literatuuronderzoek dat



er aanzienlijke sociaaleconomische verschillen zijn in letselincidentie en sterfte door letsel. Kinderen uit gezinnen die behoren tot een lage sociaaleconomische status (lage SES) lopen meer risico op het verkrijgen van een letsel. Daarbij is het wrang te moeten constateren dat veel informatie en preventieve interventies deze doelgroep niet bereikt. Daarom gaan we de kenmerken van specifieke risicogroepen beter in beeld brengen door onder andere onze bestaande data en kennis verder te verrijken.

2. Samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Vanuit de strategie 'van beschermen naar versterken' ontwikkelen we (effectieve) preventiestrategieën voor de diverse risico's waar kinderen mee in aanraking komen. Op basis van de ontwikkelingsfase van het kind balanceren we hierbij tussen de mate van beschermen en/of versterken. En ook hier met extra aandacht voor de eerder benoemde risicogroepen. De ontwikkeling van preventiestrategieën doen we samen met en voor partners en professionals die dicht bij de einddoelgroep staan. Het opzetten, onderhouden en activeren van een netwerk van de juiste partners en professionals is hierbij van essentieel belang. Alleen zo kunnen we impact maken en gedragsverandering realiseren.

3. Agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

Als expert op het gebied van kinderveiligheid ondersteunen en activeren wij de belangrijkste professionals en partners bij het voorkomen van letsel bij kinderen door onze kennis, preventiestrategieën en interventies proactief te delen. Enerzijds met de professionals en anderzijds met (intermediairs voor) ouders zelf. Dit doen we met diverse middelen, via diverse kanalen. Onze websites veiligheid.nl (voor de professionals) en kinderveiligheid.nl (voor ouders), vormen de basis van ons voorlichtings- en deskundigheidsbevorderingsaanbod.

3.3 Samenwerking en netwerk

- Kennis-/thema-instituten (inter)nationaal, zoals: NJI, NCJ, Opvoedinformatie Nederland, Voedingscentrum, Pharos, Consumentenbond, RIVM en Kenniscentrum Sport en Beweging, NRZ, Brandwondenstichting
- Universiteiten/hogescholen, zoals: ErasmusMC, Hogeschool van Amsterdam, Haagse Hogeschool en Amsterdam UMC, werkgroepen ANEC (Child Safety en Traffic and Mobility) en Eurosafe
- (vak)mediapartners, zoals: WIJ jonge ouders, Ouders van Nu, Mamaplaats, Nataal, Kinderopvang Totaal etc.
- NVWA, GGD/GHOR Nederland (waaronder Landelijk Centrum Toezicht Kinderopvang), GroeiGids
- brancheorganisaties op het gebied van Kraamzorg, JGZ & Kinderopvang (zoals: Kenniscentrum kraamzorg, AJN, V&VN, BK, BMK, PPINK, Boink), KVLO
- Gezonde School en Gezonde Kinderopvang



- Commerciële partijen, zoals: Isatis, Ikea, Dorel, ANWB, Fietzersbond, aanbieders van beweeginterventies, onder andere Beweeg Wijs, Alles in Beweging, Lekker Fit!, DoenKids, Bewegen Samen Regelen.

3.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: kennis over preventie van letsels bij kinderen uitbreiden en verdiepen

Belangrijke activiteiten zijn:

- Actuele kennisbasis versterken
We verzamelen kennis over ongevals cijfers, risicofactoren en preventieve maatregelen t.a.v. letselpreventie bij kinderen, zowel op het gebied van beschermen als versterken van het kind. We focussen daarbij op ongevallen door het vervoer van kinderen en ongevallen in en rondom het huis.
- Onderzoek naar specifieke risicogroepen met verhoogde kans op letsel
Op basis van de in 2022 in kaart gebrachte specifieke risicogroepen met een verhoogde kans op letsel, onderzoeken we voor 1 of 2 van deze risicogroepen wat de kenmerken zijn van deze groep, wat werkzame elementen/interventies zijn en hoe we deze groep kunnen bereiken. We gaan daartoe in overleg met professionals om hun behoeften bij deze specifieke doelgroepen te inventariseren.
- Verkennend onderzoek innovatieve technologieën
We voeren een verkennend onderzoek uit naar de mogelijkheden voor de inzet van nieuwe technologieën voor onderzoek- en voorlichtingsdoeleinden. Dit is mede afhankelijk van de gekozen risicogroep, denk aan het bouwen van een online-community om co-creatie verder te faciliteren of het opzetten van een onderzoekspanel.

Prioriteit 2: samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Belangrijke activiteiten zijn:

- Versterken netwerk en intensiveren samenwerkingsverbanden
We onderhouden, versterken en activeren ons netwerk binnen de kraamzorg, JGZ en kinderopvang en zoeken naar nieuwe samenwerkingspartners om specifieke risicogroepen beter te bereiken. We intensiveren de samenwerking met de JGZ-instellingen in de lage SES-wijken en verkennen de mogelijkheden om meer publiek-private samenwerkingen aan te gaan. We focussen ons daarbij in eerste instantie op de grote gemeenten.
- (Door)ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën
Op basis van onze 'van beschermen naar versterken strategie' werken we in samenwerking met onze partners continu aan een (door)ontwikkeling van onze interventies en preventiestrategieën.
- Vergroten kennis en vaardigheden van professionals in de kinderopvang en JGZ
We delen onder meer kennis en vergroten vaardigheden van Gezonde Kinderopvang coaches zodat ze in staat zijn de strategie 'van beschermen naar versterken' toe te passen in hun



dagelijkse praktijk. Dit doen we bijvoorbeeld tijdens verdiepende masterclasses en intervisiedagen binnen het programma Gezonde Start van het RIVM, zie ook overige gefinancierde projecten.

Prioriteit 3: agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

Belangrijke activiteiten zijn:

- **Voorlichting & deskundigheidsbevordering**
We vertalen onze kennis (cijfers, inzichten en trends) naar toepasbare voorlichting die intermediairs op uitvoerend en beleid makend niveau helpt om de kinderveiligheid te verbeteren, ze te motiveren om ermee aan de slag te gaan en om hierover gemakkelijker voorlichting te geven aan ouders. Deze voorlichting wordt uitgewerkt en onderhouden voor veiligheid.nl, kinderveiligheid.nl, diverse communicatiemiddelen en promotiematerialen én verwerkt in ons deskundigheidsbevorderingsaanbod.
- **Contentstrategie**
We verspreiden en promoten onze voorlichting en aanbod via diverse kanalen. Waarbij de focus voornamelijk ligt op: vakmedia, mama-media, contentpartners, (free) publicity en influencers.
- **Deelname aan congressen en bijeenkomsten**
We participeren in Nederlandse en internationale relevante bijeenkomsten en relevante samenwerkingsverbanden op het gebied van kinderveiligheid. Daar waar mogelijk en relevant presenteren we uitkomsten van onze onderzoeken en onze standpunten en werken we aan voorlichting en deskundigheidsbevordering. Onze focus ligt daarbij op het adresseren van het belang van bewezen effectieve interventies en de noodzaak om in te zetten op gedragsverandering, met name bij (specifieke) risicogroepen.
- **Contactstrategie**
Als expert vervullen we een adviesrol richting fabrikanten/distributeurs van baby- en kinderproducten, ANEC (Europese normen) en intermediairs (kraam, JGZ, KOV). Om onze expert-rol op het gebied van kinderveiligheid te behouden en te verstevigen willen we in 2023 inzetten op de zichtbaarheid en benaderbaarheid van onze experts voor intermediairs op alle niveaus. Niet alleen om zelf een relatie met ze op te bouwen, maar juist ook om ze met elkaar in contact te brengen.

3.5 Overige gefinancierde projecten

- **Risicomonitor:** de risicomonitor wordt verder doorontwikkeld ten behoeve van ondersteuning aan de Kinderopvang. Hiermee dragen wij bij aan het creëren van een veilige omgeving waarin kinderen gestimuleerd worden in het versterken van hun vaardigheden waarmee letsels kunnen worden voorkomen.
- **Gezonde start:** meewerken met het project Gezonde start waarmee we aandacht genereren voor veiligheid en versterken van kinderen binnen de kinderopvang.



- Nationaal Plan Zwemveiligheid 2021-2024: in samenwerking met een consortium van partners als Nationale Raad Zwemveiligheid, GGD GHOR Nederland en de Reddingsbrigade Nederland, uitvoeren van voorlichting aan ouders van jonge kinderen ter preventie van verdrinkingen in en om huis.
- Gifwijzer (vergiftigingen voorkomen). De Gifwijzer bestaat uit een boekje en/of app die ouders kunnen aanschaffen.
- Opleidingen en trainingen. We verzorgen deskundigheidsbevordering voor personeel van onder meer kinderopvangorganisaties en JGZ-instellingen.



4 Productveiligheid

4.1 Inleiding

Het gebruik van consumentenproducten kan leiden tot letsels. Vanuit het Letsel Informatie Systeem (LIS) is bekend dat bij een groot deel van alle Spoedeisende Hulp bezoeken als gevolg van een privé-, sport- of eenzijdig fietsongeval minimaal één consumentenproduct betrokken was¹. Actuele cijfers laten zien dat elke dag 500 mensen op de Spoedeisende Hulp belanden door een ongeval waar een consumentenproduct bij betrokken was². Letsels kunnen veroorzaakt worden door het product zelf (het product is niet veilig), door voorzienbaar onveilig gebruik van het product (het product is veilig, maar het is door de producent voorzienbaar dat de consument het product niet veilig gebruikt) of door onvoorzienbaar gedrag (de consument gebruikt het product niet goed - onveilig gedrag). Naast letsels zoals breuken en snijwonden, kunnen chemicaliën in producten ook ander type letsels veroorzaken, zoals verbrandingen of acute vergiftigingen. Chemische stoffen kunnen mogelijk ook op lange termijn chronische aandoeningen veroorzaken.

Door consumenten te beschermen tegen onveilige producten of te versterken bij het gebruik van producten die bij (on)verwacht verkeerd gebruik onveilig zijn, kunnen letsels worden voorkomen. Hiervoor bestaan verschillende instrumenten, waaronder vroegsignalering, wet & regelgeving, handhaving/toezicht en voorlichting & educatie. Maar voor welke producten of risico's je deze instrumenten op welke manier het beste in kan zetten is nog onvoldoende bekend en kan per type product verschillen. Voor effectieve preventie van letsels waar een consumentenproduct bij betrokken is, is meer inzicht nodig in waar precies productveiligheidsrisico's zitten en hoe deze te voorkomen zijn. Sommige betrokken producten bij letsels door ongevallen hebben vooral te maken met de activiteit die ermee uitgevoerd wordt en zijn vanuit het oogpunt van verbeteren van de productveiligheid niet tot beperkt relevant.

Actuele ontwikkelingen

- Het definiëren van 'relevante producten' voor het doen van onderzoek en monitoren van productveiligheidsrisico's heeft inmiddels plaats gevonden. In overleg met stakeholders zijn tevens een aantal prioriteiten bepaald. De volgende stap is om meer inzicht te krijgen in waardoor letsels met die specifieke producten zijn ontstaan en wat aangrijpingspunten zijn voor preventie.
- Uit onderzoek lijkt dat het beïnvloeden van gedrag -naast productfalen- in ieder geval een belangrijk aanknopingspunt is voor het verbeteren van productveiligheid, maar dat vraagt meer specifieke kennis over gedrag in relatie tot een product, dat per product of productgroep kan verschillen.



- Ook online aankoopgedrag van producten door consumenten, met name van producten buiten de EU, is van invloed. Eerste inzichten leveren op dat consumenten soms bewust een risico nemen met de online aankoop van een product buiten de EU.
- Samen met verschillende organisaties (VWS, NVWA, RIVM) wordt toegewerkt naar een beleidsagenda. Belangrijke focuspunten hierin zijn het versterken van toezicht, stevige signalering en daaruit voortvloeiende activiteiten om onveilige producten of onveilige situaties met producten te voorkomen. Op basis van bestaande bronnen worden de komende periode prioriteiten bepaald.

VeiligheidNL levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van letsels die gerelateerd zijn aan het gebruik van consumentenproducten. Vanuit LIS en eventueel aanverwante bronnen is actuele informatie beschikbaar over epidemiologie en etiologie van product gerelateerde letsels. Deze informatie kan helpen bij de signalering en dient als basis voor vervolgonderzoek naar oorzaken en mogelijkheden voor preventie. Door o.a. het uitvoeren van LIS-vervolgonderzoek komt meer kennis over oorzaken, risico's en risicofactoren en preventiemogelijkheden beschikbaar. Tenslotte heeft VeiligheidNL veel kennis en expertise over de rol van gedrag en de beïnvloeding daarvan en zetten we dit in door het doen van gedragsonderzoek en vertalen we dat naar effectieve preventie, adviezen of interventies. Hiervoor werkt VeiligheidNL samen met partners zoals de NVWA en het RIVM. Opgedane kennis wordt door VeiligheidNL actief gedeeld met verschillende stakeholders, professionals en consumenten.

4.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

Het hoofddoel is het verminderen van veelvoorkomende en/of meest ernstige letsels die gerelateerd zijn aan een consumentenproduct.

Hiervoor is actuele kennis nodig in epidemiologie (aantallen, ernst, gevolgen, trends en kosten) en etiologie (toedrachten, rol product/gedrag/omgeving, risico's en blootstelling) van product-letsel-ricocombinaties. Ook is meer kennis nodig over preventie mogelijkheden (risicogroepen (waaronder lage SES), productaanpassing, maatregelen en gedragsbeïnvloeding) en de risk-benefit verhouding (wat leveren bepaalde 'risicovolle' producten/situaties de consument op). Deze elementen dienen samen te leiden tot een strategie om consumenten te beschermen tegen onveilige producten of om te leren gaan met risicovolle situaties bij het gebruik van consumentenproducten. Zie ook figuur 2.



Figuur 2 Stapsgewijze aanpak preventie consumentproduct gerelateerde letsels

Ambitie

VeiligheidNL is dé expert op het gebied van gedrag in relatie tot productveiligheid. Om dit te bereiken zetten we onze expertise/kennis in om de beleidsagenda (mede) te voeden en om letselpreventie in relatie tot productveiligheid te bevorderen en verbeteren. Hierbij hebben we nadrukkelijker dan voorgaande jaren aandacht voor de doelgroep adolescenten (12-17 jaar).

Prioriteiten

1. Een stevige kennisbasis (kennisverzameling, -ontwikkeling en -verrijking)

Actueel inzicht in epidemiologie en etiologie van product gerelateerde letsels zijn een belangrijk uitgangspunt. Voor een effectieve preventie aanpak zijn meer verdiepende inzichten nodig. Met het doorlopen van de stapsgewijze aanpak -zoals hiervoor beschreven- voor specifieke producten, productgroepen en voor bepaalde doelgroepen wordt dit nader onderzocht. In 2023 kijken we o.a. naar de doelgroep adolescenten en relevante letsels waar producten bij betrokken zijn.

2. Het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van (bewezen) effectieve methodieken en interventies

Binnen prioriteit 2 wordt toegewerkt naar het toepassen van deze kennis en samen met de praktijk te vertalen naar effectieve preventiestrategieën. Deze prioriteit krijgt vooral vorm in de projecten in de tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie.

3. Het agenderen en overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen

Binnen prioriteit 3 wordt kennis via verschillende kanalen en toepassingen gedeeld met het brede werkveld. Deze prioriteit krijgt vooral vorm in de projecten in de tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie.



4. Kennisontwikkeling en -deling over chemische stoffen in consumentenproducten

Vanaf 2016 werkt VeiligheidNL samen met het RIVM om onafhankelijke kennis en informatie over chemische stoffen in consumentenproducten en de (mogelijke) risico's daarvan te delen via een digitaal platform: Waarzitwatin (www.waarzitwatin.nl). Consumenten vinden op dit platform praktische handvatten hoe ze veilig om kunnen gaan met die producten of wellicht een alternatief product om te gebruiken of kopen. Alle kennis is op één plek toegankelijk/vindbaar en informatie en adviezen worden op een laagdrempelige manier aangeboden, zodat consumenten zelf een goede afweging kunnen maken bij aanschaf en/of gebruik van bepaalde producten.

Vanaf 2022 zijn deze activiteiten onderdeel van de instellingssubsidie van VeiligheidNL. De activiteiten werken toe naar een in het meerjarenplan (2022-2025) gesteld doel dat steeds meer Nederlanders Waarzitwatin als belangrijkste informatiebron gebruiken op het gebied van chemische stoffen in consumentenproducten. Dat vraagt om:

- een goed gevuld platform, met betrouwbare, aansprekende en relevante content;
- verhoging van het bereik en de naamsbekendheid en het creëren en behouden van positief imago;
- doorlopend onderzoek naar behoefte, gebruik en waardering onder stakeholders en consumenten;
- een stevig netwerk en samenwerking, o.a. door samenwerking met het RIVM, de stuurgroep en klankbordgroep.

4.3 Samenwerking en netwerk

Om de activiteiten uit te voeren en bij te dragen aan de gestelde doelen werkt VeiligheidNL actief samen met een aantal organisaties. Voor het komende jaar zijn dit de belangrijkste doelgroepen en samenwerkingspartners.

Belangrijkste doelgroepen:

- beleidsmakers
- brancheorganisaties / producenten
- consumenten en adolescenten in het bijzonder

Belangrijkste samenwerkingspartners:

- overheden: ministeries van VWS, IenW
- agentschappen: RIVM, NVWA
- European Injury Database (IDB)
- Internationale partijen: Eurosafe, ANEC, Child Safety Alliance
- afhankelijk van de gekozen prioriteiten wordt samengewerkt met relevante brancheorganisaties of producenten



Het is van belang dit netwerk uit te breiden met

- Consumentenbond / andere consumentenorganisaties maar ook consumentenprogramma's / (onderzoeks)journalisten
- Thuiswinkelorganisaties
- Branches en werkgevers- en werknemersorganisaties
- MVO / milieu / duurzaamheidsorganisaties
- Partijen die veel onderzoek doen met adolescenten en/of veel kennis hebben over (het benaderen van) adolescenten en kijken we hoe we deze methodieken ook kunnen inzetten voor productveiligheid

Vanuit het programma productveiligheid wordt, waar relevant, de verbinding gelegd met de programma's kinderveiligheid, sportblessurepreventie, verkeer en valpreventie ouderen. Hierdoor komt de informatie beter voor de relevante doelgroepen beschikbaar.

4.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: een stevige kennisbasis (kennisverzameling, -ontwikkeling en -verrijking) (10%):

Belangrijke activiteiten zijn:

- Publiceren van een rapport en/of powergraphic over de epidemiologie (slachtofferkenmerken, ongevalskenmerken, medische kosten en trends) van product-gerelateerd letsel in 2022 op basis van het Letsel Informatie Systeem. Hierbinnen hebben we nadrukkelijk aandacht voor de groep adolescenten.
- De etiologie van product-gerelateerd letsel wordt goed in kaart gebracht en kennis erover gedeeld.
- Voortzetten van in 2022 gestart vervolgonderzoek naar trampoline-ongevallen bij adolescenten (welk gedrag leidt tot letsel en hoe kunnen we de doelgroep beïnvloeden tot veilig trampoline-gebruik?). Daarbij richten we een proef-onderzoekslab in met adolescenten om hen actief te betrekken bij dit onderwerp. Met hen kijken we naar de oorzaken, maar zeker ook naar oplossingen.

Prioriteit 2 en 3 krijgen vorm in projecten die worden voorgesteld als tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie. Zie paragraaf 4.5.

Prioriteit 4. kennisontwikkeling en -deling over chemische stoffen in consumentenproducten (90%)

Belangrijke activiteit is:

- Chemische stoffen in consumentenproducten kunnen leiden tot letsels, zoals vergiftigingen of verbrandingen, maar kunnen ook chronische effecten hebben. Consumenten zijn zich niet altijd bewust van de chemische stoffen in consumentenproducten die ze in huis hebben en soms dagelijks gebruiken. Denk hierbij o.a. aan chemische stoffen in speelgoed, verf, persoonlijke



verzorgingsproducten, textiel, meubels, kleding en producten voor in de tuin of op het balkon. Chemische stoffen hebben vaak een specifieke functie in producten, maar kunnen ook risico's met zich meebrengen. De overheid heeft de verplichting om consumenten voor te lichten over chemische stoffen in consumentenproducten op basis van de REACH Verordening en de Biociden Verordening. VeiligheidNL heeft veel ervaring met consumentenvoorlichting en speelt daarom, samen met het RIVM, een rol bij de voorlichting ten aanzien van toxische stoffen in consumentenproducten.

De belangrijkste doelgroepen voor de activiteiten in 2023 zijn:

- Consument: algemeen Nederlands publiek, met focus op:
 - Aanstaaude ouders en ouders van jonge kinderen (0 – 12 jaar);
 - Consument (18+ jaar), affiniteit met klussen/ tuinieren/ woninginrichting;
 - Vrouw (18+ jaar), affiniteit met persoonlijke verzorgingsmiddelen.
- Stakeholders: overheidsinstellingen, brancheorganisaties, consumentenorganisaties, producenten, distributeurs en retailers, (vak)media.

De activiteiten en resultaten voor 2023 zijn onderverdeeld in:

- A. Platform & contentontwikkeling
- B. Promotie & publieksvoorlichting
- C. Onderzoek & monitoring
- D. Netwerk & samenwerking

A. Platform & contentontwikkeling

- Continuïteit techniek platform: operationele werkzaamheden voor werkend en up-to-date houden platform en doorontwikkeling platform;
- Contentontwikkeling: toevoegen 9 nieuwe producten met bijbehorende stoffen, afgestemd op de consumentendoelgroepen waarop komend jaar wordt gefocust;
- Borging content: controleren en actualiseren bestaande producten met bijbehorende stoffen vanuit het in 2022 herziene borgingsplan.

B. Promotie & publieksvoorlichting

- Uitbreiden promotie vanuit Waarzitwatin:
- Uitvoeren Waarzitwatin social mediacontentstrategie a.d.h.v. contentkalender;
- Uitvoeren 3 promotiecampagnes waarvan één nieuwe, gericht op de drie consumentendoelgroepen;
- Doorlopende inzet op Search Engine Advertising (SEA);
- PR-inzet op landelijke media, special interest media, vakmedia en wetenschapsjournalisten.



- Continueren en waar nodig uitbreiden publieksvoorlichting over Waarzitwatin via stakeholders. Plan van aanpak en waar nodig ontwikkelen toolkit/materialen voor stakeholders m.b.t. nieuwe doelgroep.

C. Onderzoek & monitoring

- Onderzoeksrapport met resultaat van onderzoek naar naamsbekendheid & imago t.b.v. monitoren effectiviteit promotieactiviteiten;
- Notitie met resultaten uit de uitgevoerde stakeholdersanalyse (1 doelgroep);
- Onderzoeksrapport met resultaat van consumentenraadpleging t.b.v. behoeftepeiling Waarzitwatin;
- Notitie met resultaat van monitoring effecten promotie- & voorlichtingsactiviteiten: webstatistieken, evaluatie promotiecampagnes, statistieken social media, SEA en PR-activiteiten.

D. Netwerk & samenwerking

- Tweewekelijks overleg van het team van schrijvers van RIVM en VeiligheidNL;
- Maandelijks projectoverleg tussen de projectleiders vanuit RIVM en VeiligheidNL;
- Kwartaal overleg tussen VWS, RIVM en VeiligheidNL;
- Twee Stuurgroep bijeenkomsten o.l.v. VWS;
- Een a twee Klankbordgroep bijeenkomsten en gedurende het jaar afzonderlijk contact onderhouden met de Klankbordgroep leden over voor hen relevante onderwerpen;
- Een bijeenkomst van de Redactieraad.

4.5 Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie

Om bij te dragen aan actuele vraagstukken en de beleidsagenda worden een drietal activiteiten voorgesteld als tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie.

4.5.1 Signaleringsinstrument

Vanuit beleidsoogpunt is stevige, proactieve signalering van product-gerelateerde letsels essentieel. We willen goed en snel in kaart hebben welke productgroepen of producten leiden tot letsel en wat de actuele ontwikkelingen hierin zijn. Het continu veranderende aanbod van producten op de consumentenmarkt onderstreept het belang van proactieve signalering. Ons Letsel Informatie Systeem biedt met data over betrokken producten bij uitstek een goed vertrekpunt hiervoor. In 2023 zal VeiligheidNL het huidige prototype van het signaleringsinstrument uitbreiden met aanvullende functionaliteiten, zoals het visualiseren van trends. Ook verkennen we de mogelijkheid om voorspelmodellen toe te voegen. We evalueren het instrument regelmatig met betrokken stakeholders en passen het aan op basis van de bevindingen.



Resultaat

- Interactief dashboard (Power BI) met informatie over product-gerelateerde letsels. Waar mogelijk uitgebreid met trendvisualisaties en voorspelmodellen.

4.5.2 Gedragsaspecten van productveiligheid

Het gedrag van de consument kan een grote rol spelen in het ontstaan van product-gerelateerd letsel. Uit resultaten van onderzoek naar trampoline ongevallen blijkt dat slachtoffers aangeven dat het gedrag in veel gevallen de oorzaak was van het ongeval³. Over het algemeen ontbreekt de kennis over de rol en het beïnvloeden van gedrag voor het verbeteren van productveiligheid in grote mate. In 2023 zet VeiligheidNL zich in om deze kennis te vergroten. Hiermee geven we vervolg aan in 2022 ingezette activiteiten. Met onderzoek krijgen we meer inzicht in hoe consumenten worden beïnvloed bij online aankopen en in hoe we veilig gedrag zouden kunnen stimuleren bij adolescenten en trampolinegebruik. Methoden die ingezet worden zijn o.a. het uitvoeren van kwalitatief onderzoek (bijv. Focusgroepen en/of observaties) onder een specifieke doelgroep.

Resultaten

- Gedragscode (overzicht van gedragsaspecten die een rol spelen bij productveiligheid) bij online shoppen;
- En een overzicht van aangrijpingspunten voor preventie om veilig gedrag te stimuleren bij trampoline-gebruik.

4.5.3 Preventie ongevallen opblaasbare speeltoestellen

Om de veiligheid op en rond opblaasbare speeltoestellen te verbeteren met minder (ernstige) letsels als gevolg heeft VeiligheidNL in een tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie in 2021 een kennis-gestuurde programmatische aanpak opgestart. Huurders en ouders hebben handvatten gekregen om de risico's bij het spelen op de toestellen te verminderen. Exploitanten en verhuurders krijgen o.a. door een aanpassing in het WAS (Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen), een grote rol in het veilig gebruik van speeltoestellen en het informeren van huurders over het veilig gebruik. Op dit moment zijn zij nog onvoldoende toegerust om die rol goed uit te voeren.

In 2022 is besloten om de wijzigingen in het WAS in twee fasen in te voeren. Het is op dit moment niet zeker wanneer welke fase in zal gaan.

Vooruitlopend daarop worden in 2023 voor exploitanten en verhuurders materialen ontwikkeld om hen te ondersteunen bij het in de praktijk brengen van de WAS-wijzigingen fase1. De activiteiten bouwen voort op de activiteiten uit 2022.



Resultaten:

- Onder begeleiding van de klankbordgroep worden in 2023 materialen voor verhuurders en exploitanten ontwikkeld, het gaat hierbij om een online tutorial WAS en een checklist WAS. Deze materialen worden toegevoegd aan het reeds ontwikkelde platform op de website van VeiligheidNL (www.veiligheid.nl/WAS).

4.6 Overige gefinancierde projecten

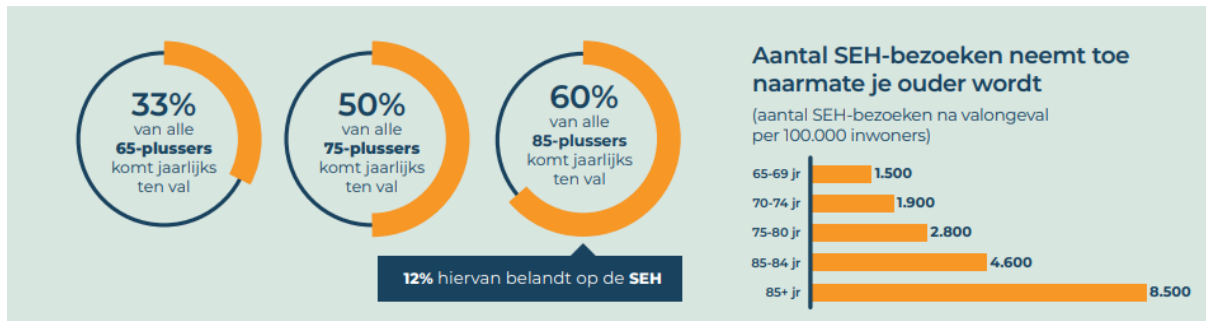
De volgende projecten worden gefinancierd door het ministerie van IenW:

- Onderzoek prevalentie vuurwerkletsel rond oud en nieuw en beschrijven trends, risicogroepen en risicoproducten vuurwerkletsels. Hierbij werkt VeiligheidNL o.a. samen met InEen, de Brandwondenstichting en de NVSHA.
- De ontwikkeling en uitvoering van het lespakket 4Vuurwerkveilig. Hierbij werkt VeiligheidNL onder andere samen met de vuurwerkbranche, brandweer en GGD-GHOR. In 2023 vindt tijdens de uitvoering een effectmeting van het lespakket naar het veilig omgaan met vuurwerk door basisschoolleerlingen plaats.

5 Valpreventie ouderen

5.1 Inleiding

Iedereen wordt graag oud in goede of zo goed mogelijke gezondheid. Met het toenemen van de leeftijd neemt ook de mate van kwetsbaarheid toe, dat o.a. leidt tot letsels. Op dit moment neemt het aantal ouderen en ook de levensverwachting van ouderen toe, de zogenoemde dubbele vergrijzing. Dat heeft ook zijn effect op het aantal letsels met veel persoonlijk leed en maatschappelijke kosten als gevolg. Vallen is de meest voorkomende oorzaak van letsel door een ongeval bij ouderen. Iedere dag belanden er ruim 280 ouderen (65+) door een val op de Spoedeisende Hulp (SEH). Driekwart van deze ongevallen leidt tot ernstig letsel. Het aantal SEH-bezoeken vanwege een valongeval stijgt vooral vanwege de dubbele vergrijzing. Van de 85-plussers komt 1 op de 2 in een verpleeghuis terecht na een val en is het percentage ernstig letsel, verlies van kwaliteit van leven en medische kosten het grootst. Het risico op een val neemt toe met de leeftijd door minder bewegen, verhoogde kans op ziekten en toenemend medicatiegebruik.



Figuur 3 Vallen en SEH bezoek n.a.v. een val per leeftijdscategorie

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek.

De gevolgen hiervan zijn enorm, zowel in persoonlijk leed als maatschappelijke (zorg)kosten. In 2020 waren de directe medische kosten als gevolg van een valongeval €1,1 miljard euro. Bij gelijkblijvend beleid nemen binnen 10 jaar (2030) de SEH-opnamen van ouderen met een val met 50% toe en verdubbelen de directe medische kosten (€ 2,4 miljard).

Een eerste val leidt vaak tot een cyclus van letsel, verminderde mobiliteit, sociaal isolement (eenzaamheid), verslechterde voedingsstatus en meer vallen. Het zorgt voor grote druk op de al stijgende zorgvraag. Voor de ouderen zelf heeft dit vaak grote gevolgen voor hun zelfredzaamheid,



de mogelijkheid om thuis te kunnen wonen en de kwaliteit van leven. Ze krijgen te maken met (langdurige) revalidatietrajecten en kunnen tijdelijk of zelfs helemaal niet meer zelfstandig thuis wonen. Preventie van valongevallen is dus niet alleen belangrijk maar ook goed mogelijk. Er is o.a. vanuit de wetenschap veel bekend over wat werkt in valpreventie. Er zijn meerdere (kosten)effectieve interventies beschikbaar en valpreventie loont blijkt uit een eerder uitgevoerde Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) van Erasmus MC, Vilans en VeiligheidNL.

Om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen is het op grote schaal uitvoeren van effectieve valpreventie activiteiten voor ouderen met een verhoogd valrisico essentieel om de druk op de zorg te verminderen en zelfredzaamheid van ouderen te behouden. Het kabinet heeft valpreventie als maatregel opgenomen in het coalitieakkoord. Er is een stevige ambitie geformuleerd om ouderen met een verhoogd valrisico op te sporen, te screenen op risicofactoren en ze vervolgens door te verwijzen naar effectieve interventies. Gemeenten krijgen de taak om valpreventieprogramma's aan te (laten) bieden voor hun inwoners van 65 jaar en ouder. Hiervoor zijn investeringen nodig in opsporing en screening en het ontwikkelen en aanbieden van valpreventieprogramma's.

Een belangrijk uitgangspunt bij het verder vormgeven van de landelijke implementatie van valpreventie is de duiding van het zorginstituut die in april 2022 is gepubliceerd. Op verzoek van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het Zorginstituut beoordeeld of valpreventie bewezen effectief is en welke onderdelen van valpreventie onder te verzekeren zorg vallen. Het Zorginstituut concludeert dat valpreventie effectieve zorg is voor ouderen met een hoog valrisico en dat deze bestaat uit 3 onderdelen, valrisicotest, valanalyse en een advies op maat om het valrisico te verkleinen. De conclusie van het Zorginstituut is dat zowel in het gemeentelijk domein als in het domein van de Zorgverzekeringswet faciliteiten beschikbaar moeten zijn. Ook is samenwerking tussen beide domeinen noodzakelijk om het aanbod van valpreventie voor ouderen met een hoog valrisico goed te regelen

Met opname in het regeerakkoord en deze duiding kan een landelijke aanpak van valpreventie stevig vorm krijgen. Samen met het ministerie van VWS wil VeiligheidNL zich inzetten om de landelijke implementatie van valpreventie verder te brengen en de doelstellingen uit het regeerakkoord te halen. VeiligheidNL kan hierbij (voort)bouwen op veel kennis en (praktijk)ervaring ten aanzien van het vormgeven en opschalen van valpreventie in de praktijk en heeft een groot netwerk van stakeholders en professionals uit het werkveld.



5.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

Het hoofddoel van het programma Valpreventie is het verminderen van de incidentie van ernstige valletsels in en om huis bij thuiswonende ouderen. Om dit doel te halen is het van belang dat meer ouderen bereikt worden met effectieve valpreventie activiteiten. De focus van de activiteiten richt zich op intermediairs die in aanraking komen met thuiswonende ouderen met een verhoogd valrisico (selectieve en geïndiceerde preventie).

Ambitie

VeiligheidNL is de expert op het gebied van valpreventie. Kennis uit wetenschap en praktijk vertalen we naar praktische adviezen en hulpmiddelen voor de praktijk. Vanuit deze expertrol en kennisbasis hebben we de ambitie om ons in te zetten dat op landelijke schaal en op duurzame wijze effectieve valpreventie geïmplementeerd wordt.

Deze grootschalige landelijke implementatie vraagt intensievere samenwerking met, en inzet van, diverse stakeholders en professionals. Vanuit het programma valpreventie vervult VeiligheidNL een essentiële rol door het delen van kennis, expertise en een groot netwerk van partners.

Hierbij hebben we speciale aandacht voor ouderen met dementie en cognitieve stoornissen en ouderen met beperkte gezondheidsvaardigheden, lage SES en migratieachtergrond.

Prioriteiten

1. Een stevige kennisbasis (kennisverzameling, -ontwikkeling en verrijking)

VeiligheidNL is dé expert op het gebied van valpreventie. Als kenniscentrum zorgt het voor een actuele kennisbasis én actuele cijfers rondom valletselincidentie en effectieve interventies om valletsel bij thuiswonende ouderen te voorkomen. Deze kennisbasis wordt up-to-date gehouden door het bijhouden van de wetenschappelijke literatuur. In 2023 wordt daarnaast specifiek aandacht gegeven aan ontwikkelingen en kenmerken van specifieke risicogroepen rondom valongevallen en valpreventie, namelijk ouderen met beperkte gezondheidsvaardigheden, lage SES en migratieachtergrond. Belangrijke basis voor de inzet van technologie bij valpreventie staat vastgelegd in de factsheet Valpreventie: technologie en innovatie. Ontwikkelingen hierin worden jaarlijks bijgehouden, waarbij in 2023 specifiek aandacht uitgaat naar de haalbaarheid en effectiviteit van de inzet van eHealth bij of als onderdeel van bestaande interventies.

2. Het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van (bewezen) effectieve methodieken en interventies

Valpreventie kent een stevige kennisbasis. Binnen prioriteit 2 wordt toegewerkt naar het toepassen van deze kennis ter verbetering van (bestaande) methodieken en interventies. Dit



doen we samen met en voor professionals die een rol hebben in de uitvoer van valpreventie. Het opzetten, onderhouden en activeren van een netwerk van de juiste partners en professionals is hierbij van essentieel belang. Alleen zo kunnen we impact maken en een gedragsverandering realiseren.

3. Het agenderen, overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen

Als expert op het gebied van valpreventie ondersteunen en activeren wij de belangrijkste professionals en partners bij het voorkomen van letsel bij thuiswonende ouderen met een verhoogd valrisico. Dit doen we door het actief delen van kennis via verschillende kanalen en toepassingen. Gezien de maatregel in het regeerakkoord en de rol van de gemeente zal er specifiek aandacht gaan naar kennisoverdracht naar gemeenten.

5.3 Samenwerking en netwerk

De belangrijkste doelgroepen:

- Professionals in sociaal en zorgdomein die een rol kunnen spelen in het signaleren van ouderen met een verhoogd valrisico, waaronder huisarts, POH-ouderen, praktijkverpleegkundigen, wijkverpleegkundigen/verzorgenden, thuiszorgmedewerkers, apotheekmedewerkers, huishoudelijke hulp, WMO consulenten, welzijnsmedewerkers en ouderen adviseurs.
- Professionals in zorgdomein en sociaal domein die een belangrijke rol spelen bij het uitvoeren van valpreventieactiviteiten, waaronder 1e lijns zorgprofessionals zoals (geriatrie)fysiotherapeuten, oefentherapeuten, podotherapeuten, ergotherapeuten, diëtisten en apothekers en professionals uit het sociaal domein zoals MBvO docenten en buurtsportcoaches.
- Professionals in het sociaal domein die een belangrijke rol spelen bij de doorgeleiding naar vervolgaanbod na een valpreventief beweegprogramma, waaronder buurtsportcoaches en MBvO docenten.
- Professionals die een belangrijke rol spelen bij het opzetten en implementeren van valpreventieprogramma's, waaronder: beleidsmedewerkers van gemeente en GGD, regionale/lokale zorg coördinatoren en zorgverzekeraars.

De belangrijkste samenwerkingspartners:

- Beroepsverenigingen (KNGF, NVFG, V&VN, NVvPO, KNMP, Ergotherapie Nederland, VVOCM, NVD, NVvP, NHG, LHV, LAEGO, WIJ buurtsportcoaches, VML, NL Actief)
- Interventie eigenaren (Trimbos Instituut, St Maartenskliniek, Judobond)
- Kennisorganisaties (RIVM, Kenniscentrum Sport en Bewegen, Voedingscentrum, Pharos, Movisie, Alzheimer Nederland, Vilans, Hersenstichting, NOOM)
- Brancheorganisaties (ACTIZ, Zorgthuisnl, Sociaal Werk Nederland, VNG, VSG, Ineen, GGD/GHOR Nederland, ZN)



- Ouderen- en belangenorganisaties (KBO/PCOB, ANBO, Ouderenfonds, Raad van Ouderen, MantelzorgNL, Osteoporosevereniging)
- Netwerken (Consortium BeterOud, Zorg voor Beter en Dementie Netwerk Nederland)
- Universiteiten/Hogescholen (Amsterdam UMC, VUmc, HU, HvA, Hanzehogeschool Groningen)
- Regionale ondersteuningsstructuren

5.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: een stevige kennisbasis (kennisverzameling, -ontwikkeling en verrijking) (30%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- In kaart brengen van kerncijfers valongevallen 2022 en actuele ontwikkelingen valproblematiek.
- Actuele nieuwe relevante literatuur wordt bijgehouden en vastgelegd in up-to-date kennis factsheets.
- In kaart brengen specifieke kenmerken van risicogroepen voor valongevallen.
- Kennis verzamelen over het aansluiten van methodieken en interventies bij ouderen met beperkte gezondheidsvaardigheden/migratieachtergrond (o.a. implementatieonderzoek TOM lage SES).
- Implementatieonderzoek naar Otago in de Nederlandse setting (LOT).

Prioriteit 2: het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van (bewezen) effectieve methodieken en interventies (30%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- Praktijkverkenning naar implicaties van de in oktober 2022 verschenen nieuwe wereldrichtlijn preventie van valincidenten voor de valrisicotest en valrisicobeoordeling (en eventuele doorontwikkeling ervan)
- Toegepaste geleerde lessen ter verbetering van de implementatie van valpreventie (o.a. effectiviteitsonderzoek In Balans en implementatieonderzoek FRIEND)
- Ontwikkeling voorlichting over valpreventie bij ouderen met dementie en cognitieve stoornissen en hun mantelzorgers.

Prioriteit 3: het agenderen en overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (40%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- Handreiking deskundigheidsbevordering voor gemeenten (welke kennis heb je nodig in je gemeente om valpreventie aan te bieden)
- Deskundigheidsbevordering over valpreventie voor professionals die een rol hebben bij signaleren en motiveren in reguliere opleidingen



- Zowel op loketgezondleven.nl als in de interventie database staat de meest actuele thema specifieke informatie over interventiebeschrijvingen voor valpreventie. Kansrijke interventies worden ingediend voor erkenning of bestaande interventies worden ingediend voor hererkenning. Relevante input wordt gedeeld via de nieuwsbrief van het RIVM (LOT).
- Toepasbaar maken van kennis over het bereiken van risicogroepen (ouderen met beperkte gezondheidsvaardigheden/migratieachtergrond en ouderen met cognitieve beperkingen).
- Uitvoeren contentstrategie (agendasetting, kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering, perspectief bieden en implementeren) door o.a.:
 - Creëren, publiceren en beheren content via website, nieuwsbrieven, LinkedIn Kennisnetwerk, ZorgVoorBeter, Beteroud en Valsymposium.
 - Presentaties/workshops/webinars over relevantie, opbrengst en geleerde lessen van implementatie en uitvoering van effectieve valpreventie in de praktijk.
 - (Vak)Publicaties (voor de relevante doelgroepen) met relevantie, opbrengst en/of geleerde lessen uit de praktijk

5.5 Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering / instellingssubsidie

Om bij te dragen aan actuele vraagstukken rondom maatregelen uit het regeerakkoord stellen we activiteiten voor als tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie.

5.5.1 Landelijk programmaplan valpreventie bij ouderen

Aanleiding:

In 2022 heeft VeiligheidNL, met tijdelijke extra subsidie van VWS, in samenwerking met VWS en een groot aantal stakeholders toegewerkt naar een adviesrapport voor een landelijk programmaplan valpreventie. In verschillende actielijnen wordt in samenwerking met stakeholders gewerkt aan verschillende deelprojecten:

- Ketenaanpak essentiële elementen
- Financiering
- Ondersteuning implementatie valpreventie
- Monitoring
- en Communicatie.

Tevens is op verzoek van VWS een aanvullend plan van aanpak voor technologie en innovatie opgesteld. Dit programmaplan vormt de basis voor de voorbereiding en uitvoering van de maatregel over valpreventie zoals deze is opgenomen in het regeerakkoord.

Ondanks dat voor valpreventie een stevige kennisbasis beschikbaar is op basis waarop o.a. is besloten tot de landelijke implementatie van effectieve valpreventie, roept deze opschaling aanvullende kennisvragen op over bijvoorbeeld kwaliteit, opschaalbaarheid en implementatie. Bij de beantwoording van deze vragen is de betrokkenheid van alle stakeholders essentieel.



Via dit voorstel vragen we voor 2023 een tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie aan om deze activiteiten voort te zetten om bij te dragen aan de realisatie van de doelen uit het regeerakkoord. De activiteiten worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

Achtergrond

In december 2021 verscheen het coalitieakkoord, waarin valpreventie bij ouderen is opgenomen als kostenbesparende maatregel. Die maatregel gaat gepaard met een forse ambitie op valpreventie. Dit betekent concreet dat er vanaf 2023 jaarlijks (en daarna per jaar iets oplopend) 500.000 mensen met verhoogd valrisico opgespoord moeten worden, waarvan 270.000 een multifactoriële valrisicobeoordeling krijgen en daarvan 90.000 mensen deelnemen aan effectief valpreventief (beweeg)aanbod.

Om de landelijke implementatie van valpreventie te versnellen heeft VeiligheidNL aan VWS in 2022 een kennis gestuurde programmatische aanpak voorgesteld. Niet alle partijen staan qua kennis, ervaring, intentie en inzetbare capaciteit op hetzelfde startpunt. Hierbij is het van belang dat iedereen die te maken heeft met ouderen (met een verhoogd valrisico) wordt toegerust om aan de slag te gaan/ invulling te geven aan zijn of haar rol bij effectieve valpreventie. Om dit voor elkaar te krijgen is meer en actuele kennis nodig over hoe landelijk deze opschaling en implementatie gerealiseerd kan worden.

Ze sluiten aan bij de rol die VeiligheidNL als kenniscentrum letselpreventie (en meer specifiek valpreventie) heeft en bij eerdere en bestaande activiteiten voor dit thema. Het vergaren en delen van kennis kan goed gecombineerd en geborgd worden via bestaande kanalen en instrumenten die VeiligheidNL al heeft voor eerstelijns professionals en beleidsmedewerkers van GGD en gemeente.

Activiteiten en resultaten

Op basis van de beschrijving van het landelijke actieprogramma zijn concrete activiteiten geformuleerd in aanvulling op de reguliere activiteiten die VeiligheidNL voor valpreventie uitvoert waarvoor middels deze aanvraag een tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie wordt voorgesteld. Alle kennis, resultaten en of publicaties komen publiekelijk beschikbaar en worden gedeeld om niet.

Als hét kenniscentrum letselpreventie zorgt VeiligheidNL voor up-to-date kennis en vertaling van deze kennis naar praktische adviezen en hulpmiddelen voor de praktijk om deze toe te passen. Voor valpreventie bij ouderen hebben we een grote kennisbasis op:

- Ongevalcijfers en ontwikkelingen hierin;
- Kosten en baten van valpreventie (o.a. met het MKBA rekenmodel);
- Wat werkt in valpreventie (waaronder implementatie)

Vanuit die rol en kennisbasis kan VeiligheidNL nu extra inspanningen leveren aan het benodigde uitdenkenwerk en voorbereiding op de invulling en uitvoering van de maatregel in het regeerakkoord. Hierbij werken we, zoals altijd, samen met een uitgebreid netwerk van relevante partners.



Prioriteit 1: een stevige kennisbasis (kennisverzameling, -ontwikkeling en verrijking)

- Uitwerken en uitvoeren plan van aanpak en kennisvragen technologie en innovatie rondom de potentie van technologieën en datascience in de uitvoer en implementatie van de valpreventieketen. Op basis van de resultaten uit 2022 krijgen de volgende elementen sowieso vervolg: afwegingscriteria voor de beoordeling van technologieën en innovatieve producten (zoals de heupairbag en het slimme matje), OVAST, onderzoek naar een digitale signaleringstool, onderzoek naar de mogelijkheden van het voorspellen van het valrisico m.b.v. machine learning. Dit plan van aanpak is een verdere verdieping en uitwerking op de eerder gepubliceerde kennisfactsheet over de rol van technologie en innovatie bij valpreventie.
- Onderzoek naar knelpunten m.b.t. implementatie van IGJ-indicator en opstellen van verbeterplan. In 2021 is valpreventie als verbeterdoel opgenomen in de IGJ-indicator. Onderdeel hiervan is dat de SEH beleid heeft over signaleren van valrisico en een werkwijze met betrekking tot de multifactoriële valrisicobeoordeling en behandeling met daarin regionale afspraken met ketenpartners over uitvoering en taakverdeling. De implementatie hiervan komt nog niet goed van de grond. De groep patiënten met een letsel na een val is ook de groep waarbij preventie van een herhaalde val belangrijk is. Een eerdere val is de belangrijkste voorspeller voor hernieuwd vallen. En functieverlies door de val levert ook valrisico op. Dit is dus een belangrijke vindplek voor ouderen met een verhoogd valrisico.
- In samenwerking met Vilans doen van deskresearch en praktijkinventarisatie naar de stand van zaken van valpreventie in verpleeghuizen (bevorderende en belemmerende factoren van valpreventie in verpleeghuizen) evenals ondersteuningsbehoefte hiervoor. Leidend tot een publicatie met actuele kennis over hoe valpreventie in verpleeghuizen invulling krijgt en aanbevelingen over de verdere inzet van valpreventie in de intramurale setting.
- Ophalen en delen van good practices hoe de maatregel uit het regeerakkoord regionaal/lokaal invulling krijgt en hoe de ketenaanpak geborgd kan worden in gemeentelijk beleid. Hierbij zullen we expliciet voorbeelden ophalen en beschrijven waarbij de gehele keten bestaande uit partijen uit welzijn, zorg en sport een plek vervullen.

Prioriteit 2: het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van (bewezen) effectieve methodieken en interventies

- Inbrengen en delen van kennis over valongevallen en wat werkt in valpreventie bij ouderen op actuele vraagstukken in de verschillende ingerichte werkgroepen vanuit het landelijk programmaplan en landelijk programmateam, voeren van stakeholdergesprekken en beantwoorden van kennisvragen ten behoeve van landelijke kennis, monitorings- en implementatievraagstukken over valpreventie.
- Onderzoek naar de haalbaarheid en toepasbaarheid van de interventie Standing Tall (individueel digitaal valpreventief beweegprogramma) in de Nederlandse setting leidend tot aanbevelingen voor toepassing en implementatie in Nederland. Deze kennis zal onder andere verwerkt worden in de reeds bestaande kennisfactsheet Beweeginterventies en indien relevant technologie t.b.v. valpreventie.



- Een belangrijke component in wat werkt in valpreventie is “samenwerken aan een goede opzet en uitvoering”. Dit geldt op verschillende niveaus, lokaal, regionaal maar ook landelijk. Daar waar over lokale en regionale samenwerking al veel bekend is is dat voor landelijke samenwerking nog weinig bekend. Het landelijk programmaplan valpreventie is een ketenaanpak. De implementatie hiervan vraagt betrokkenheid en inzet van veel verschillende partijen. VeiligheidNL verkent hoe een landelijke samenwerking t.b.v. een effectieve programmatische landelijke aanpak vorm kan krijgen.

Prioriteit 3: het agenderen en overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen

- Op basis van kennis over wat werkt in wetenschap en praktijk ontwikkelen en delen van een handreiking landelijke ketenaanpak valpreventie (delen door middel van bijvoorbeeld webinars, artikelen in relevante vaktijdschriften en eventuele regiobijeenkomsten).
- Actieve deelname aan/ voorbereiden en uitvoeren van inhoudelijke bijeenkomsten van het met het RIVM gestarte leernetwerk valpreventie.
- Delen van kennis en versterken van de vaardigheden van professionals om de doelen uit het coalitieakkoord te halen, door middel van webinars, presentaties, toolkit met communicatiemiddelen, workshops, opfriscursussen en e-learnings (met e-learnings bedoelen we dan ook dat we deze gaan integreren bij academies van beroepsverenigingen)
- Voorbereiden, organiseren en uitvoeren van de landelijke valpreventieweek 2023 (focus op agendasetting, kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering, perspectief bieden en implementeren). De week start op 2 oktober 2023.

5.6 Overige gefinancierde projecten

- VeiligheidNL is betrokken bij de implementatie van de interventie Thuis Onbezorgd Mobiel (TOM) in onder andere de gemeente Rotterdam.
- In vooronderzoek is de aanpak TOM doorontwikkeld voor ouderen met een lage SES en/of migratieachtergrond. In de gemeente Rotterdam doet VeiligheidNL onderzoek naar de haalbaarheid en effectiviteit van deze aangepaste TOM onder de doelgroep.
- VeiligheidNL is betrokken bij onderzoek van o.a. Amsterdam UMC onder frequentevallers die op de SEH komen. Er wordt onderzocht in hoeverre ‘shared decision making’ kan helpen bij de motivatie voor en deelname aan preventie aanbod. Daarnaast zal er worden gekeken of het mogelijk is om een risicoprofiel rondom frequentevallers op te stellen, waarbij ook voeding zal worden meegenomen.
- In samenwerking met Vilans is VeiligheidNL betrokken bij het realiseren en het implementeren van een valpreventie aanpak in de regio Noord-Limburg, gefinancierd middels een Health Impact Bond. Middels actieonderzoek brengt VeiligheidNL de geleerde lessen in kaart.
- VeiligheidNL is een van de partners in het project FRIEND, een valpreventie implementatie studie van de Hogeschool Utrecht. Het hoofddoel van het project is om implementatie van integrale valpreventie-interventies in de wijk te realiseren door inzicht te krijgen in succesvolle



implementatiestrategieën, waarbij specifiek wordt ingegaan op interprofessionele samenwerking en op het werven en behouden van ouderen voor deze valpreventie-interventies.

- Hiernaast organiseert VeiligheidNL diverse trainingen en het jaarlijkse Valsymposium. Deze dragen allen bij aan het vergroten van bewustwording, kennis en vaardigheden van professionals over valpreventie. Deze trainingen en bijeenkomsten worden niet gefinancierd vanuit de instellingssubsidie en worden volledig gedekt vanuit overige inkomsten (bijdragen sponsors en deelnemers).
- In 2022 ontving VeiligheidNL een aanvulling op de instellingssubsidie om de landelijke implementatie van valpreventie zoals opgenomen in het regeerakkoord voor te bereiden. Op basis van het landelijk programmaplan valpreventie wordt gekeken welke rol VeiligheidNL de komende jaren zal invullen voor de landelijke uitrol waarvoor aanvullende financiering noodzakelijk is.



6 Sportblessurepreventie

6.1 Inleiding

De Rijksoverheid heeft als doel gesteld dat 75 procent van de Nederlanders in 2040 voldoet aan de beweegrichtlijnen. Dat betekent zo'n 14,5 miljoen mensen, ongeveer 5,5 miljoen meer dan nu het geval is in 2022. Naast dat meer mensen in beweging moeten komen is het ook van belang dat de bestaande groep in beweging blijft.

Een veel voorkomende reden om te stoppen met sporten, is een sportblessure. Eerste berekeningen wijzen uit dat, als we geen extra preventiemaatregelen nemen, in de komende 20 jaar meer dan 1,5 miljoen Nederlanders stoppen met sporten vanwege een blessure. Omdat eigen gedrag vaak de oorzaak is van een blessure, is het verder stimuleren én faciliteren van een verantwoord sport- en beweeggedrag essentieel, zowel in georganiseerd, ongeorganiseerd als anders georganiseerd verband. Met de focus op preventie bij beginnende sporters, zij hebben een hoger blessurerisico dan hun ervaren 'tegenpool'.

In 2021 heeft op een totaal van 4,3 miljoen blessures ongeveer 2,6 miljoen blessures geleid tot enige mate van sportverzuim, resulterend in ongeveer 50 miljoen dagen sportverzuim. VeiligheidNL heeft als doel om meer sportverzuim en sportuitval door blessures te voorkomen. Minder sportverzuim en -uitval leveren behoud van sport- en beweegdeelnemers op en leidt tot meer gezondheidswinst en gezonde levensjaren. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de ambitie om 75 procent van de Nederlanders te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen.

6.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

VeiligheidNL werkt aan gezondheidsbevordering door sportverzuim (tijdelijk) en sportuitval (definitief) als gevolg van sportblessures te verminderen of te voorkomen, zodat mensen langer kunnen blijven sporten en bewegen. Dat doen we door het stimuleren van een verantwoorde sportbeoefening en door het stimuleren van een efficiënte doorverwijzing vanuit (para)medische zorg naar passende sport- en beweegactiviteiten. Daarvoor werken we samen met, en delen we onze kennis over sportblessures en verantwoorde sportbeoefening met professionals en organisaties die werkzaam zijn in de sport- en beweegsector en de (eerstelijns) zorg. We richten ons met name op die takken van sport waarvan we weten dat (beginnende) sporters een hoger risico hebben op langdurig sportverzuim of sportuitval.



Ambitie

Om de doelstellingen van de Rijksoverheid op het gebied van bewegen te realiseren is het essentieel dat de aandacht voor het stimuleren van meer bewegen en sporten altijd gepaard gaat met informatie over hoe dit verantwoord te doen. Want alleen op die manier voorkom je onnodige uitval. Verantwoorde sportbeoefening en het voorkomen van sportverzuim en sportuitval door blessures verdienen dan ook een plek in het nieuwe Nationaal Sportakkoord.

Prioriteiten

1. Kennis over preventie van sportblessures in relatie tot sportverzuim en sportuitval uitbreiden en verdiepen

Sportblessures zijn een veel voorkomende reden om te stoppen met sporten. Zo blijkt uit onderzoek dat ongeveer 1 op de 5 sporters die sportdeelname staakt dat doet vanwege een blessure. Sporters vinden blessures het meest vervelend als ze moeten stoppen met sporten, medische zorg nodig hebben, of dagelijkse activiteiten niet kunnen uitvoeren. Een andere studie onder beginnende hardlopers liet zien dat na een half jaar 29 procent van de hardlopers om verschillende redenen was gestopt, en dat voor 48 procent van hen een hardlooptblessure de reden was.

2. Samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Om het aantal blessures terug te dringen is samenwerking tussen veel partijen noodzakelijk. We gaan samenwerkingen aan met onder meer organisaties die sporters en trainers van de geprioriteerde sporttakken bereiken en opleiden waarbij we onze kennis en expertise verbinden aan de kennis en expertise van partijen die rechtstreeks met de sporters in contact staan. Op deze wijze werken we met elkaar aan de implementatie van verantwoorde sportbeoefening en komt er meer aandacht voor een verantwoorde sportbeoefening en de problematiek rondom en de aanpak van preventie van sportblessures. Daarnaast is het essentieel dat in de eerstelijns zorg meer aandacht komt voor het doorverwijzen van sporters die (tijdelijk) niet meer hun sport kunnen beoefenen naar een andere vorm van bewegen of sport die wel te beoefenen is, zodat ze behouden blijven voor de sport en in beweging blijven.

3. Agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

We adresseren belangrijke vraagstukken en inzichten op basis van ons onderzoek bij relevante doelgroepen, om te zorgen dat de aanpak van sportblessurepreventie top of mind is. We geven duiding aan de problematiek van sportverzuim en sportuitval door sportblessures aangaande verbinding tot andere maatschappelijke opgaven (denk aan arbeidsverzuim) en benoemen wat we noodzakelijk achten voor de verbetering van verantwoorde sportbeoefening.



6.3 Samenwerking en netwerk

Sportblessurepreventie heeft een breed netwerk waarmee wordt samengewerkt of waarmee kennis gedeeld kan worden. Hieronder staan de belangrijkste doelgroepen en partners benoemd.

Belangrijkste doelgroepen:

- (Para-)medici
- Ministerie van VWS
- RIVM (loketgezondleven.nl)
- Intermediairs zoals (sport-)beleidsmakers, onderzoekers, trainers-coaches buurtsportcoaches en (para-)medici, (sport-)fysiotherapeuten, sportartsen, huisartsen, sportmasseurs etc.)
- Universiteiten /hogescholen
- Sportbonden (zoals KNVB, Atletiekunie, NL Actief, KNHB, Nevobo)
- Sportraad
- Brancheorganisaties van (para) medische beroepen (VSG, KNGF, NVFS, NGS)
- KVLO
- Sporters

Samenwerkingspartners:

- RIVM
- Universiteiten/ hogescholen
- Sportbonden (KNVB, Atletiekunie, NL Actief, KNHB, Nevobo, NTFU, KNWU, KNHS/FNHR)
- Brancheorganisaties van (para)medische beroepen (VSG, KNGF, NVFS, NGS)
- Kenniscentrum Sport & Bewegen
- Mulier Instituut
- NOC*NSF
- Kenniscentrum Sport & Bewegen
- Commerciële partijen (zoals: Push Sports, Zilveren Kruis Achmea, Runner's World)
- Pers/media

6.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: kennis over preventie van sportblessures in relatie tot sportverzuim en sportuitval uitbreiden en verdiepen

Belangrijke activiteiten zijn:

- *Monitoring van sportblessures*

Jaarlijks brengen we, op basis van de Leefstijlmonitor en het Letsel Informatie Systeem (LIS), de actuele stand van zaken rondom sportblessures in Nederland in kaart. Deze rapportage wordt in afstemming met het ministerie van VWS opgesteld. Naast de nieuwste cijfers wordt er ook gekeken naar trends in de afgelopen tien jaar.



- *Verkennen van de mogelijkheden voor het opzetten van een pilot voor het verkrijgen van data van fysiotherapeuten, ter verrijking van bestaande data*

Fysiotherapeuten zijn de belangrijkste behandelaren van sportblessures. Van de geblesseerde sporters in 2021 is 48 procent medisch behandeld aan één of meerdere blessures, waarvan 75 procent (mede) werd behandeld door een fysiotherapeut. Om meer inzicht te verkrijgen in de oorzaak van de blessure, de duur van het sportverzuim en de zorgkosten zijn data van fysiotherapeuten een belangrijke aanvulling.

- *Monitoren van wetenschappelijke kennis omtrent sportblessures en preventie*

Voor het up-to-date houden van de kennis omtrent sportblessures en sportblessurepreventie, monitoren we de wetenschappelijk publicaties, nemen deel aan het ZonMw-Implementatienetwerk Sport en Bewegen, en bezoeken we en leveren we een bijdrage aan symposia en congressen.

Prioriteit 2: samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Belangrijke activiteiten zijn:

- *Samenwerkingsverbanden met sportorganisaties opzetten, onderhouden en uitbreiden*

We gaan de samenwerking starten of intensiveren met een aantal organisaties in de sport- en beweegsector van die takken van sport waar (beginnende) sporters een hoger risico hebben op langdurig sportverzuim of sportuitval. Een mooi voorbeeld hiervan is de in 2022 geïntensiveerde samenwerking met de Atletiekunie. De cijferrapportage sportblessure 2021 is leidend voor het prioriteren van deze takken van sport.

- *Samenwerking intensiveren met afdelingen sportgeneeskunde en eerstelijns zorg om o.a. gezamenlijk een doorverwijzingsmethodiek te ontwikkelen om sporters na een blessure te helpen (al dan niet binnen de eigen sport) terug te keren in de sport*

Geblesseerde sporters kunnen een drempel ervaren om terug te keren op het sportveld of op hun oude sportniveau, bijvoorbeeld uit angst voor een nieuwe blessure. De kans op definitieve sportuitval willen we verkleinen door een doorverwijzingsmethodiek te ontwikkelen, zodat geblesseerde sporters naar een andere vorm van bewegen of andere sport worden geleid die wel te beoefenen is, zodat ze behouden blijven voor de sport en in beweging blijven.

- *Het continueren, borgen en/of aanpassen van huidige lopende interventies naar het voorkomen van langdurig sportverzuim of sportuitval en het verkennen van nieuwe interventieprojecten*

Hieronder valt het behouden van de huidige interventies Versterk je Enkel, VoetbalFit, VolleyVeilig, WU hockey en playgrounds en de app 'Hoofdletsel in de Sport' en de nauwe betrokkenheid en bijdrage aan hardlopen.nl inclusief de borging van de RunFitCheck. Daarnaast verkenning, binnen de financiële mogelijkheden, van interventieprojecten voor hardlopen, wielrennen/MTB, bewegingsonderwijs, en het waarborgen van de effectieve interventies in de Interventiedatabase van het Centrum Gezond Leven.



- *Het verbeteren van de registratie van (bijna) dodelijke (sport)ongevallen in water*
Het aantal slachtoffers dat jaarlijks overlijdt tijdens het beoefenen van sport in het water is niet goed af te leiden uit de huidige registraties. In de 'doodsoorzakenstatistiek' van het CBS wordt er geen apart onderscheid gemaakt voor sportbeoefening of andere oorzaken van verdrinkingen. Om enig inzicht te hebben in dodelijke sportongevallen, maakt VeiligheidNL tot nu toe gebruik van een krantenknipselregistratie. Deze registratie geeft een indicatie van de jaarlijkse slachtoffers, maar geeft geen volledig beeld. Om beter inzicht te krijgen in het aantal en de risicofactoren voor deze verdrinkingen en dodelijke sportongevallen verkennen we op welke wijze we de registratie van verdrinkingen en dodelijke sportongevallen nader kunnen specificeren.

Prioriteit 3: agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

Belangrijke activiteiten zijn:

- *Samenbrengen van het netwerk om blessurepreventie te (blijven) agenderen*
Jaarlijks overleg met experts op het gebied van sport, zorg en onderzoek, om te zorgen dat blessurepreventie in het kader van het voorkomen van sportverzuim en sportuitval voldoende aandacht krijgt. Denk aan netwerken als het platform monitoring sportblessures en netwerk sportblessurepreventie. Daarnaast zullen we een netwerk Verantwoord Sporten opzetten.
- *Deelname aan congressen en bijeenkomsten*
We participeren in Nederlandse, Europese en mondiale relevante bijeenkomsten en relevante samenwerkingsverbanden op het gebied van sportblessurepreventie. Daar waar mogelijk en relevant presenteren we uitkomsten van onze onderzoeken en onze inzichten/ adviezen en werken we aan voorlichting en deskundigheidsbevordering. Onze focus ligt daarbij op het adresseren van het belang van bewezen effectieve interventies en de noodzaak om in te zetten op gedragsverandering, met name bij (specifieke) risicogroepen.
- *Publicatie van (wetenschappelijke) artikelen*
We schrijven artikelen en delen onze inzichten in rapporten via onze eigen website (www.veiligheid.nl) en overige relevante kanalen. We ondersteunen de sport- en bewegsector door het 'uitserveren' van kennis aangaande het voorkomen van sportverzuim en combineren dat met de sporttechnische kennis van de sport- en bewegsector om zo samen een goede voorlichting te realiseren.
- *Contentontwikkeling en -verspreiding via owned, paid en earned media*
Via owned, paid en earned media informeren we partners, collega's en opdrachtgevers uit het werkveld over onze nieuwste inzichten en resultaten. We ontwikkelen content (en materialen) voor intermediairs op uitvoerend en beleidsbepalend niveau binnen de sport- en bewegsector en de (eerstelijns) zorg. Tevens bevorderen we de zichtbaarheid van onze expertise voor intermediairs en samenwerkingspartners



6.5 Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering / instellingssubsidie

Om bij te dragen aan actuele vraagstukken wordt de volgende activiteit voorgesteld als tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie.

6.5.1 Vervolgonderzoek voorkomen (langdurig) sportverzuim en sportuitval

In dit vervolgonderzoek brengen we de verschillen tussen beginnende en gevorderde sporters in kaart als het gaat om het oplopen van sportblessures die leiden tot sportverzuim en sportuitval. Dit doen we in eerste instantie met een uitgebreide vervolganalyse over de verkregen data van 2022, en door het opzetten van aanvullend onderzoek bij hardlopers. Om goed zicht te krijgen op risicogedragingen voeren we ook een kwalitatief doelgroeponderzoek uit bij de risicogroepen voor sportblessures die leiden tot sportverzuim. Dit onderzoek levert input ten aanzien van behoeften, drijfveren, bevorderende en belemmerende factoren ten aanzien van veilig sportgedrag om op die manier input te leveren voor preventie.

Het eindresultaat bestaat uit een rapportage over het percentage sporters dat in deze periode is gestopt met een sport vanwege een blessure. Een onderzoeksrapport over profilering sporters die stoppen met sporten vanwege een blessure, en de blessures die dit sportuitval veroorzaken, met hieraan gekoppeld een adviesrapport over de preventie van deze letsels.

6.6 Overige gefinancierde projecten

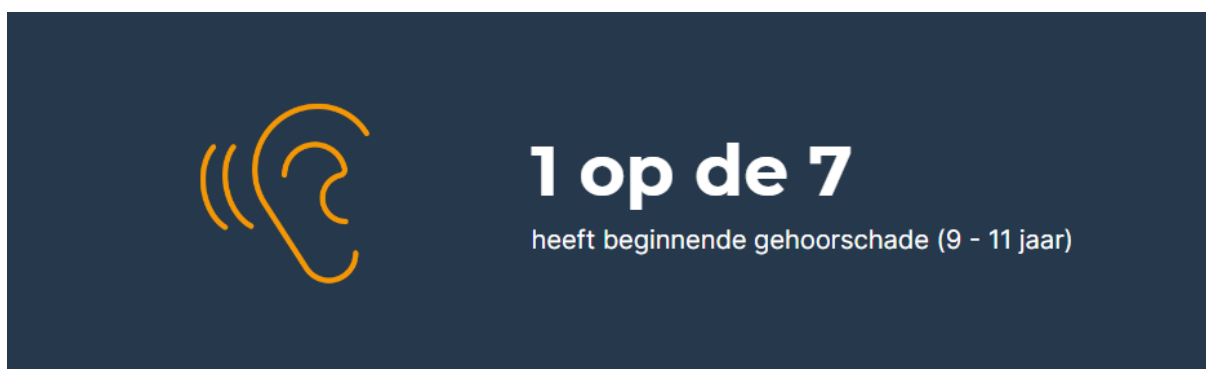
- *In kaart brengen van nieuwe manieren van sportblessurepreventie en het meten van behandelingen gerelateerd aan sportblessures in samenwerking met bedrijven die werken op het gebied van sportblessures en technologie*

Verkennde gesprekken met producenten en/of innovatieve organisaties die betrokken zijn bij nieuwe technologie ten behoeve van vroegsignalering en/of effectieve preventie om te komen tot één of twee topics waar we verwachten dat dit een belangrijke bijdrage kan leveren aan blessurepreventie. Na deze verkenning komen we graag in aanmerking voor een subsidie vanuit Sportinnovator om 'een challenge' uit te schrijven om tot deze inzichten en keuzemogelijkheden te komen.

7 Gehoorschadepreventie

7.1 Inleiding

Het gehoor is een onmisbaar zintuig, onder andere om te communiceren, veilig te werken, je veilig voort te bewegen in de wereld om je heen en om te genieten van muziek. Uit onderzoek van VeiligheidNL en het Erasmus MC blijkt echter dat een op de acht Nederlanders boven de 40 jaar een aanzienlijk gehoorverlies heeft. Ook is bekend dat gehoorschade al op jonge leeftijd kan ontstaan. Zo blijkt uit diverse onderzoeken dat ongeveer een op de zeven kinderen tussen 9 en 11 jaar al beginnende gehoorschade heeft. Gehoorschade is ernstig, onomkeerbaar en kan zich uiten als gehoorverlies, tinnitus, overgevoeligheid voor, of vervormde waarneming van geluid en heeft verstrekkende gevolgen voor het individu en de maatschappij. Gehoorschade kan bijvoorbeeld leiden tot communicatie- en concentratieproblemen, verhoogde bloeddruk, slaapproblemen, vermoeidheid, verminderde (leer)prestaties, depressie, sociaal isolement en (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid. Deze gevolgen kunnen een negatieve impact hebben op de opleidingskansen van jongeren en leiden tot een slechtere uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Gehoorschade ontwikkelt zich het sterkst in de eerste tientallen jaren van blootstelling (en dan vooral tijdens de eerste 10 jaar daarvan). Preventie van gehoorschade, met name bij relatief jongere groepen, is daarom cruciaal en ook mogelijk.



Gehoorschade is te voorkomen door veilig om te gaan met hard geluid: door het gehoor aan minder hard geluid of minder lang aan hard geluid bloot te stellen en of het gehoor te beschermen met gehoorbescherming op momenten dat je zelf geen invloed hebt op het geluid. Daarnaast is het van belang om het gehoor regelmatig te testen om gehoorschade vroegtijdig op te sporen. Beginnende gehoorschade wordt vaak niet direct opgemerkt. Door gehoorschade tijdig te behandelen kan ernstigere gehoorproblematiek worden voorkomen.



De maatschappelijke aandacht voor gehoorschadepreventie groeit. Het thema is onderwerp binnen diverse beleidsnota's van gemeenten en GGD'en, krijgt aandacht binnen de Gezonde School-aanpak en krijgt invulling via het Derde convenant Preventie Gehoorschade en bijbehorende campagne I Love My Ears. Ook binnen het politieke en maatschappelijke debat heeft het onderwerp een plek en worden door het Ministerie van Volksgezondheid diverse activiteiten ontplooid en gestimuleerd. Zo wordt onder andere verkend of en hoe een zorgplicht bij kan dragen aan gehoorschadepreventie. Adviseert de Gezondheidsraad in 2022 en 2023 over twee vraagstukken gerelateerd aan gehoorschadepreventie. En wordt in 2023 met de Convenantpartners een mogelijke verlenging van het huidig lopende convenant voorbereid.

Met het programma gehoorschadepreventie zet VeiligheidNL zich in voor méér kennis over het vóórkomen van gehoorschade en risicofactoren daarop, evenals meer kennis over de preventie van gehoorschade door hard geluid. Dat doen we door onderzoek, vroegsignalering, bewustwording van (risico's op) gehoorschade en gedragsverandering. Hiervoor werkt VeiligheidNL samen met partners zoals Erasmus MC, Amsterdam UMC, Gezonde School, VVEM en de VNPF. Opgedane kennis wordt door VeiligheidNL actief gedeeld met verschillende stakeholders, professionals en consumenten.

7.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

Het hoofddoel van het programma Gehoorschadepreventie is het verminderen van de incidentie van gehoorschade als gevolg van blootstelling aan hard geluid. Hierbij zetten we tevens in op het tijdig opsporen van reeds opgelopen (beginnende) gehoorschade om verdere verslechtering te voorkomen.

Ambitie

VeiligheidNL is de expert op het gebied van (de preventie van) gehoorschade door hard geluid. Hiervoor investeren we in onderzoek om (nog) beter inzicht te krijgen in blootstelling, risicogroepen en risicogedrag en vertalen we deze kennis in praktische adviezen en hulpmiddelen voor de praktijk. Hierbij hebben we speciale aandacht voor kinderen, jongeren en (jong)volwassenen die in recreatieve sfeer en/of op de werkvloer blootgesteld worden aan hard geluid en werken we actief samen met het werkveld om onze impact te vergroten.

Prioriteiten

1. Een stevige kennisbasis (verzameling, -ontwikkeling en -verrijking) over de prevalentie/incidentie gehoorschade en risicogedrag van kinderen, jongeren en (jong)volwassenen
Binnen deze prioriteit zetten we specifiek in op kennisverzameling, -ontwikkeling en -verrijking van kennis over prevalentie en incidentie gehoorschade en gehoorverlies en op risicogedrag. Zo



krijgen we meer inzicht in ontwikkelingen en kenmerken van specifieke risicogroepen rondom gehoorschade door blootstelling aan hard geluid. In Nederland bestaan geen structurele, landelijke monitors of registraties waarmee blootstelling, gehoorschade, en/of risicogedrag in het algemeen, onder kinderen, jongeren en (jong)volwassenen inzichtelijk kan worden gemaakt. Verbeteren van dit inzicht is essentieel om gericht preventieactiviteiten te ontwikkelen en in te zetten.

2. Het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van kennis over (bewezen) effectieve methodieken en interventies voor kinderen, jongeren en (jong)volwassenen

Naast kennis over prevalentie/incidentie van risicogedrag en gehoorschade, is ook kennis over wat werkt bij de preventie ervan belangrijk. Voor het voorkomen van gehoorschade is nog te weinig gevalideerde kennis beschikbaar over wat werkt om deze breed in de praktijk te brengen. Binnen deze prioriteit kijken we specifiek naar vroegsignalering, aanpassen van het brongeluid en voorlichting en educatie.

3. Het agenderen, overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen

De maatschappelijke aandacht voor het thema gehoorschadepreventie groeit. VeiligheidNL is als kenniscentrum letselpreventie dé partner waar professionals, intermediairs en de einddoelgroep betrouwbare en bruikbare informatie, testen en tips vinden. In 2023 blijft de inzet gericht op het versterken van het netwerk, het op de juiste manier delen van kennis richting professionals (deskundigheidsbevordering) en de einddoelgroep en het agenderen van het onderwerp. Door een goede samenwerking met (maatschappelijke) organisaties en lokale en landelijke beleidsmakers, bereiken we meer. Via het expertpanel en de betrokkenheid bij diverse initiatieven en werkgroepen, zoals van Gezonde School, GGD'en en Convenant speelt VeiligheidNL een belangrijke rol in het verbinden van wetenschap en praktijk.

7.3 Samenwerking en netwerk

De belangrijkste doelgroepen:

- landelijke en lokale beleidsmakers
- onderzoekers/wetenschappers op het gebied van gehoor(schade) onderzoek
- (Leden van) partners uit het Derde Convenant Preventie Gehoorschade
- Jeugdgezondheidszorg en GGD professionals
- organisatoren van muziekfeesten en evenementen
- uitgaansgelegenheden
- scholen
- producenten en retailers van muzikspelers, oordoppen en/of koptelefoons



- audiologische experts
- sportverenigingen

Samenwerkingspartners

- Amsterdam UMC – locatie AMC en locatie VUmc
- Erasmus Medisch Centrum
- Leids Universitair Medisch Centrum
- Open Universiteit
- PrevENT (commissie KNO-vereniging)
- CORPUS
- Partners van het Derde Convenant Preventie Gehoorschade
- Gezonde School / Scholen
- Test je Leefstijl
- Fontys Hogeschool
- KVLO
- GGD Amsterdam – Jij en Je Gezondheid
- GGD'en en JGZ organisaties
- Platform Preventie Gehoorschade GGD GHOR
- RIVM
- CBS
- Expertpanel Gehoorschadepreventie
- LOT-I Werkgroep Jeugd
- Commissie SKEN

7.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: Een stevige kennisbasis (verzameling, -ontwikkeling en -verrijking) over de prevalentie/ incidentie gehoorschade en risicogedrag van kinderen, jongeren en (jong)volwassenen (35%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- Actuele nieuwe relevante literatuur wordt bijgehouden, vastgelegd en gedeeld via ons netwerk en via de website.
- Bijdrage aan jaarlijkse brochure Gehoor in onderzoek. Deze brochure geeft een actueel beeld van het gehooronderzoek dat in Nederland uitgevoerd wordt.
- Vervolgstappen in kennis over het vóórkomen van gehoorschade. Op basis van de in 2022 gehouden Expertsessie, verkennende gesprekken met bestaande cohorten en de analyses over geschikte meetmethoden t.b.v. het monitoring gehoorschade, wordt verdere samenwerking met bestaande bronnen/cohorten vormgegeven. Deze leiden tot nieuwe samenwerkings- en



privacygerelateerde afspraken met de betrokken partijen. De stappen hierin verlopen in nauwe betrokkenheid met VWS.

- Onderhoud en update van dashboards met resultaten van de online hoortesten. Voor gebruikers (bijvoorbeeld JGZ organisaties of scholen) geeft het dashboard inzicht in de uitslagen per school(klas) of regio. VeiligheidNL gebruikt de dashboards om meer inzicht te krijgen in de status van het gehoor. Om dit inzicht verder te vergroten richt VeiligheidNL zich erop om de inzet van de online hoortesten te uitbreiden.
- Analyses t.b.v. meer kennis over mogelijke risicofactoren en risicogedrag op gehoorschade van kinderen, jongeren en jongvolwassenen. De in 2022 afgeronde scoping review dient hiervoor o.a. als bron evenals data uit Test Je Leefstijl of Jij en Je Gezondheid. Verder wordt verkend of de databronnen over risicofactoren/-gedrag kunnen worden uitgebreid door de risicovragenlijst breder uit te zetten.-

Prioriteit 2: Het in samenwerking met relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (laten) ontwikkelen van kennis over (bewezen) effectieve methodieken en interventies voor kinderen, jongeren en (jong)volwassenen (35%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- Voortgangsrapportage Derde Convenant Versterkte muziek
- Actieve bijdrage aan het vierjarige EarAct-project in samenwerking met de Open Universiteit en GGD Zuid-Holland Zuid. Op basis van de resultaten uit 2022 wordt in 2023 een eerste pilot uitgevoerd met de ontwikkelde gedragsinterventie, hierbij is in het bijzonder aandacht voor jongeren met een lage SES (LOT).
- Inventarisatie van bouwstenen ten behoeve van een preventiestrategie gehoorschade bij kinderen, jongeren en (jong)volwassenen. Hiervoor voeren we stakeholdergesprekken en doen we onderzoek en experimenten (bijv. met KNO Prevent en CORPUS) ten behoeve van kennis over welke voorlichting effectief is in het terugdringen van risicogedrag voor blootstelling aan hard geluid en op welke manier die voorlichting ingezet moet worden. In 2023 wordt hieraan gerelateerd tevens een advies van de Gezondheidsraad verwacht.
- Ophalen van kennisvragen en -behoefte onder relevante professionals van de GGD en JGZ over gehoorschadepreventie bij kinderen, jongeren en (jong)volwassenen. Op basis van de resultaten worden gerichte (online) kennissessies vormgegeven.

Prioriteit 3: Het agenderen, overdragen en toepasbaar maken van kennis, methodieken en interventies aan relevante professionele en andere intermediaire doelgroepen (30%)

Belangrijke activiteiten zijn:

- Uitvoeren contentstrategie (agendasetting, kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering, perspectief bieden en implementeren) door o.a.



- Creëren, publiceren en beheren content via website (o.a. oorcheck.nl, loketgezondleven.nl, testjeleefstijl.nl), nieuwsbrieven, Corpus
- (Vak)Publicaties (voor de relevante doelgroepen) met relevantie, opbrengst en/of geleerde lessen uit onderzoek en praktijk
- Gerichte samenwerking met andere media
- Bijdragen aan en initiëren van overleggen en kennissessies met samenwerkingspartners ten behoeve van kennisverzameling en kennisdeling (o.a. Expertpanel Gehoorschadepreventie, Convenantpartners Derde Convenant Preventie Gehoorschade, Gezonde School, LOT partners, Werkgroep Jeugd, Platform preventie gehoorschade GGD GHOR Nederland.
- Actuele interventiebeschrijvingen in de database van loket gezond leven, erkennen of her-erkennen van interventies en aanleveren relevante input voor nieuwsbrieven RIVM (LOT).
- Met verschillende partners aandacht geven aan het thema en het belang van vroege opsporing via de gratis online hoortesten en mogelijkheden voor preventie.

7.5 Tijdelijke uitbreiding basisfinanciering/ instellingssubsidie

Om bij te dragen aan het programmadoel en speerpunten worden de volgende twee activiteiten voorgesteld als tijdelijke uitbreiding op de instellingssubsidie:

- I Love My Ears
- Onderzoek Geluidsbeleving

Deze worden hierna nader toegelicht.

7.5.1 I Love My Ears (prioriteit 2)

Onder de vlag van I Love My Ears worden bezoekers van locaties met versterkte muziek en professionals die betrokken zijn bij (evenementen)locaties met versterkte muziek op een positieve manier bewust gemaakt van het risico op gehoorschade en gestimuleerd tot het nemen van gehoor beschermende maatregelen om zo lang mogelijk van muziek en het gehoor te kunnen genieten. Hiermee wordt invulling gegeven aan een deel van de afspraken die zijn gemaakt in het derde convenant preventie gehoorschade versterkte muziek.

Voor bezoekers staan drie maatregelen centraal: het dragen van oordoppen met muziekfilter, afstand houden van de boxen en het nemen van oorpauzes. Voor professionals richt I Love My Ears zich op het vergroten van de kennis en vaardigheden over het voorkomen van gehoorschade, het nemen van maatregelen ter voorkoming van gehoorschade en het uitdragen van I Love My Ears naar bezoekers. VeiligheidNL werkt hierbij intensief samen met vier partners van het convenant rondom de preventie van gehoorschade in situaties met versterkte muziek: de VVEM, de VNPf, de



LKV en NL Actief en is in 2022 gesprekken gestart met nieuwe convenantpartners OSAT en de beste schoolfeesten.

We richten ons op bezoekers van locaties met versterkte muziek. Bij de professionals richten we ons op professionals in de fitnessbranche, professionals die werken bij poppodia en festivals, en bestuurs- en/of commissieleden van studentenverenigingen.

In 2023 zijn dit de belangrijkste activiteiten en resultaten

- *Governance:* I Love My Ears dankt haar bestaan aan eerder gesloten convenanten rondom de preventie van gehoorschade in situaties met versterkte muziek. De samenwerkingspartners binnen I Love My Ears kennen een intensieve samenwerking en willen de samenwerking blijven uitbreiden met nieuwe partners. ILME moet uiteindelijk een baken (vlaggenschip) worden in de wereld van gehoorschadepreventie als gevolg van versterkte muziek.
 - Samenwerking verder uitwerken met Beste Schoolfeesten en OSAT
 - Onderhouden samenwerking ILME partnerschap en samen met partners een hernieuwde meerjarenstrategie bepalen en uitdragen (met het vooruitzicht van een nieuw af te sluiten convenant eind 2023)
- *Kennisontwikkeling:* Kennisontwikkeling is belangrijk binnen ILME. De kennis die we opdoen, gebruiken we om de campagne door te ontwikkelen, (het gebruik van) de E-learning te optimaliseren, en de gewenste gedragingen bij de doelgroep te monitoren.
 - Effect- en implementatie Onderzoek gekoppeld aan de in 2022 ontwikkelde campagne.
 - Jaarlijkse meting onder bezoekers muziek evenementen. Met deze meting brengen we in kaart in hoeverre de bezoekers de gewenste gedragingen ten aanzien van gehoorbescherming toepassen.
 - (verdiepend) Onderzoek onder (potentiële) gebruikers van de e-learning voor fitnessinstructeurs, om zo deze e-learning verder aan te laten sluiten bij hun wensen en behoeften en het gebruik van de e-learning te verhogen.
 - Na optimalisatie van de e-learning voor fitnessinstructeurs volgt een implementatieonderzoek om het bereik en gebruik van deze e-learning in kaart te brengen.
- *Kennisdeling:* Met de inzet van ambassadeurs startten we vanaf 2019 met een beweging om de sociale norm voor het dragen van oordoppen met muziekfilter tijdens het uitgaan te beïnvloeden. De sociale norm bleek uit eerder onderzoek de belangrijkste voorspeller van het dragen van oordoppen met muziekfilter. In 2022 is de campagne doorontwikkeld om en het gebruik van oordoppen met een muziekfilter te promoten. Voor de professionals blijft onze e-learning een belangrijke vorm van kennisdeling.
 - In 2022 is de campagne doorontwikkeld. In 2023 wordt deze campagne landelijk ingezet. Hiervoor wordt een implementatieplan ontwikkeld.



- De e-learning wordt verder ingezet:
 - bij sportinstructeurs fitness. N.a.v. verdiepend onderzoek wordt de e-learning voor fitnessinstructeurs aangepast aan hun wensen en behoeften, vervolgens wordt deze e-learning via de partners geïmplementeerd. Hierbij gaat de scholing van de instructeurs een belangrijke rol spelen.
 - bij poppodia óf festivals óf studentenverenigingen (keuze wordt nog gemaakt). Ook hiervoor wordt een implementatieplannen ontwikkeld waarbij op voorhand al duidelijk is dat scholing een belangrijke pijler wordt.
- Up to date bestaand platform en middelen

7.5.2 Geluidsbeleving (prioriteit 1)

Er is onvoldoende kennis over wat het beste maximale geluidsniveau is voor locaties met versterkte muziek. Zo heeft het RIVM in 2018 geadviseerd om een bovengrens van 102 dB aan te houden, terwijl in het Convenant een geluidsniveau van 103 dB als maximum wordt geadviseerd. Opvallend genoeg is er in de discussie rondom maximale geluidsniveaus nauwelijks informatie beschikbaar over welke geluidsniveaus gewenst zijn door de bezoekers van evenementen/locaties met versterkte muziek. Convenantpartijen hebben gezamenlijk besloten dat onderzoek hiernaar wenselijk is en in het convenant is de volgende kennisvraag geagendeerd: inzicht in wenselijke geluidsniveaus en/of experimenten in wenselijke geluidsniveaus voor bezoekers van locaties met versterkte muziek, onder andere vergeleken met het advies van het RIVM over geluidsniveaus. Met dit inzicht kunnen de afspraken over maximale geluidsniveaus in het convenant, indien nodig, worden herijkt. Met het aflopen van het huidige convenant in het vooruitzicht, levert dit waardevolle kennis en informatie op ten behoeve van te maken afspraken over geluidsniveaus.

In 2021 en 2022 zijn de onderzoeksopzet en vraagstellingen vastgesteld en getest in de praktijk, in afstemming met de convenantpartners.

Door maatregelen als gevolg van COVID-19 kon het grootschalige veldonderzoek echter niet in 2021-2022 plaatsvinden. Via andere methoden (literatuuronderzoek en via social media onderzoek) zijn in 2022 eerste inzichten verzameld in een tussenrapportage. Het grootschalige onderzoek wordt in 2023 uitgevoerd. Het veldwerk bestaat uit het afnemen van een vragenlijst bij de bezoekers van uiteenlopende locaties met versterkte muziek. De antwoorden van de bezoekers worden indien mogelijk gerelateerd aan objectieve geluidsniveaus.

Resultaat:

- Onderzoeksrapportage met inzichten over gewenste geluidsniveaus van bezoekers van evenementen/locaties met versterkte muziek.



7.6 Overige gefinancierde projecten

- VeiligheidNL is partner binnen het door ZonMw gefinancierde project 'EarAct' dat als doel heeft de online hoortest 'Oorcheck' door te ontwikkelen naar een gedragsinterventie. Dit project is een samenwerkingsverband tussen VeiligheidNL, Open Universiteit en Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ. Het project is medio 2020 gestart en loopt tot najaar 2024. In 2023 worden de inzichten uit de literatuurstudie en de opgehaalde inzichten bij de doelgroep via focusgroepen, cognitieve interviews en een vragenlijst vertaald en verwerkt in de eerste opzet van een interventie.
- In samenwerking met Fontys Hogeschool en de KVLO is een RAAK-subsidie gehonoreerd om onderzoek te doen naar geluidsblootstelling en gehoorschade bij gymdocenten in het basisonderwijs. Een van de aspecten binnen het onderzoek is het vaststellen van de status van het gehoor van de gymdocenten. Hiervoor wordt de Bedrijfsoorcheck ingezet.



8 Verkeersveiligheid

8.1 Inleiding

Het verbeteren van de verkeersveiligheid is van groot belang voor het beschermen van de gezondheid van inwoners van Nederland. Jaarlijks zijn er in ons land rond de 600 dodelijke slachtoffers en 66.000 slachtoffers met ernstig letsel door een verkeersongeval. (Dodelijke) verkeersongevallen leiden tot leed bij slachtoffers en nabestaanden en maatschappelijke kosten van 17 miljard euro per jaar.

De meeste verkeersdoden waren fietsers en inzittenden van personenauto's. Waar er sprake was van daling in het totaal aantal verkeersdoden rond de eeuwwisseling, is die daling de afgelopen tien jaar gestagneerd. Het aantal fietsdoden is de afgelopen tien jaar echter significant gestegen, vooral enkelvoudige fietsongevallen (ongevallen zonder andere verkeersdeelnemer) en onder 80-plussers (2021, CBS). Groepen die een verhoogd risico hebben op (ernstig) letsel in het verkeer zijn oudere voetgangers en oudere fietsers (55+), jonge fietsers (12-17 jaar) en jonge automobilisten (18-24 jaar).

In het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) is de ambitie 'nul verkeersslachtoffers in 2050' vastgelegd. De tussendoelstelling van dit plan is een halvering van het aantal verkeersslachtoffers in 2030. De prognose is dat in 2050, door de aankomende vergrijzing, 76.500 verkeersslachtoffers met ernstig letsel behandeld moeten worden op SEH-afdelingen. Voor deze prognose is gerekend met een gelijkblijvende mobiliteit en een gelijkblijvend risico op een verkeersongeval. Er moet nog veel gebeuren om de doelstellingen uit het SPV te realiseren. Onderzoek, monitoring en gedragsverandering zijn daarbij essentieel.

8.2 Doel, ambitie en prioriteiten

Doel

VeiligheidNL werkt aan het verminderen van verkeersongevallen en (ernstig) letsel dat daardoor ontstaat. We beschermen daarmee de gezondheid van verkeersdeelnemers in Nederland. Dat doen we door bij te dragen aan veilig gedrag en een veilige verkeersomgeving. Daarvoor delen we onze kennis over verkeersongevallen, verkeersonveilige situaties en gedragsverandering met professionals, partners en ambassadeurs. En we ontwikkelen effectieve gedragsaanpakken voor verkeersdeelnemers die een hoger risico hebben op (ernstig) letsel in het verkeer.



Prioriteiten

1. Kennis over verkeersongevallen en ongevallenlocaties uitbreiden en verdiepen

Er is grote behoefte bij lokale en regionale overheden om data over verkeersslachtoffers, verkeersongevallen en locaties van ongevallen te ontsluiten voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. Hiervoor wordt informatie gebruikt die wordt vastgelegd bij SEH-afdelingen en ambulancevoorzieningen (spoedzorgdata) en hierin worden gemiddeld drie tot vijf keer zoveel verkeersslachtoffers geregistreerd dan de primair, door wegbeheerders en beleidsmakers verkeersveiligheid, gebruikte politieregistratie (BRON). Voor fietsongevallen is zelfs sprake van een factor acht meer slachtoffers. Spoedzorgdata vormen een belangrijke input voor een risico gestuurd verkeersveiligheidsbeleid van lokale en regionale overheden. Daarom blijft VeiligheidNL zich inzetten voor het toegankelijk maken van deze gegevens, inclusief de juridische en technische voorbereidingen die dit vereist.

Om letsel door verkeersongevallen beter te kunnen voorspellen, willen we onze bestaande gegevens verder verrijken. Dat doen we onder andere door de mogelijkheden van data (science) verder te verkennen en om meer inzicht te krijgen in risicogedrag in het verkeer, vullen we kwantitatief onderzoek aan met kwalitatief gedragsonderzoek.

2. Samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Om snel in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen, bijvoorbeeld de toename van het gebruik van Licht Elektrische Voertuigen (LEV's), maken we vroegtijdig inschattingen van trends en analyses van risicogedragingen door verkeersdeelnemers en de rol van de omgeving. Dat doen we naast ons huidige monitoringsonderzoek.

De kennis die we hebben en vergaren gebruiken we om te werken aan effectieve preventiestrategieën voor de risicogroepen op basis van de vijf E's: Education, Engineering, Enforcement, Evaluation en Engagement. Dat doen we in samenwerking met (verkeers)partners en intermediairs om meer impact te maken in het verbeteren van de verkeersveiligheid in Nederland.

3. Agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

We adresseren belangrijke vraagstukken en inzichten op basis van ons onderzoek. We geven duiding van problematiek in een bredere maatschappelijke context en benoemen wat we noodzakelijk achten voor de verbetering van de verkeersveiligheid.



8.3 Samenwerking en netwerk

VeiligheidNL werkt binnen het programma Verkeer intensief samen met diverse partijen. We streven naar een structurele samenwerking met het Ministerie van IenW, onder andere op het gebied van monitoring en onderzoek.

De belangrijkste doelgroepen zijn:

- Landelijke overheid: ministerie van IenW en agentschap Rijkswaterstaat
- Regionale overheden: provincies, Regionale Organen Verkeersveiligheid en Vervoerregio's en lokale overheden
- Werkgevers
- Scholen/ leerkrachten
- Statenleden, Leden Tweede Kamer

De belangrijkste samenwerkingspartners zijn:

- Ziekenhuizen (SEH's)
- Regionale ambulancevoorzieningen (RAV's) en Ambulancezorg Nederland (AZN)
- Kennisinstituten: SWOV, CROW, RIVM
- Maatschappelijke organisaties: Fietsersbond, Team Alert, ANWB, Stichting Bevordering Verkeerseducatie
- Uitvoerders verkeerseducatie: o.a. Verkeersveiligheidsgroep Nederland, buro TAB, Koop&co, Buro voor Rij- en Verkeersveiligheid (RVV), Bjorn Smith-Hald A.S. en Windtkracht
- Platform Ruimte voor Lopen en Ministerie van IenW
- Platform Doortrappen.nl
- Media, vakbladen

8.4 Activiteiten en resultaten

Prioriteit 1: kennis over verkeersongevallen en ongevallenlocaties uitbreiden en verdiepen

Belangrijke activiteiten zijn:

- Dataverzameling LIS verkeer
- Met subsidie van VWS wordt het Letsel Informatie Systeem (LIS) gefinancierd, met aanvullende financiering van I&W registreren de ziekenhuizen ook gegevens over verkeersongevallen in Nederland. De uitvoering van deze registratie valt onder het programma Monitoring en Onderzoek van VeiligheidNL.
- LIS-vervolgonderzoek naar de oorzaak en risicofactoren van voetgangers
- In opdracht van I&W/Rijkswaterstaat zijn we in 2022 gestart met de voorbereidingen voor een LIS-vervolgonderzoek naar ongevallen met voetgangers. Het onderzoek moet inzicht geven in onder meer de aard, omvang en de risicofactoren van ongevallen binnen de groep voetgangers



in de openbare ruimte. De dataverzameling zal van oktober 2022 tot en met september 2023 lopen, de rapportage zal medio 2024 verschijnen.

- Landelijke ontsluiting spoedzorgdata voor verkeersveiligheid
- In 2023 geven we vervolg aan activiteiten binnen de meerjarige subsidie van I&W voor het landelijk verzamelen en ontsluiten van ambulancedata. Daarbij staan het juridisch (in samenspraak met AZN) en technisch inrichten van de registratie centraal. Het streven is om in 2023 van minstens zeven RAV's data te ontsluiten in MOVE (MONitor VERkeersslachtoffers, de database die we hiervoor opzetten).
- Implementeren van regionale ongevallenregistratie (MOVE)
- Naast activiteiten om spoedzorgdata landelijk te ontsluiten werken we ook in opdracht van provincies en vervoerregio's om regionaal, naast ambulancedata, data over verkeersslachtoffers bij de Spoedeisende Hulp te ontsluiten. Deze spoedzorgdata (SEH- en ambulancedata) worden ontsloten in MOVE. Het streven is om onder meer in 2023, naast Fryslân en Utrecht, de regionale ongevallenregistratie ook technisch voor te bereiden en te implementeren in Drenthe, Limburg en Noord-Brabant.
- MOVE-Vervolgonderzoek provincie Utrecht
- Binnen de subsidie van de provincie Utrecht voor de regionale verkeersongevallenregistratie (MOVE) wordt ook een verdiepend vervolgonderzoek (op basis van zelfrapportage van slachtoffers) gedaan, in samenwerking met één van de Utrechtse SEH-afdelingen en/of RAV Utrecht. Deze studie moet uitwijzen of dit type onderzoek voldoende respons en voldoende informatie oplevert om beleidsmaatregelen te formuleren/aan te passen.
- Middelengebruik in verkeer
- In opdracht van IenW is in 2022 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het meten van middelengebruik (alcohol, drugs en rijgevaarlijke medicijnen) onder verkeersslachtoffers op de SEH. De resultaten van deze verkenning zijn positief. Mogelijk doet IenW in 2023 een beroep op onze expertise om de uitvoer van dit onderzoek te verzorgen.
- Onderzoek snorfietzers naar de rijbaan
- In 2023 wordt, in opdracht van de gemeente Utrecht, een onderzoek uitgevoerd naar de effecten (in termen van ongevallen en ernst van het letsel) van de gewijzigde beleidsmaatregel om snorfietzers naar de rijbaan te verplaatsen. In het onderzoek wordt gekeken naar de situatie van voor de maatregel (september 2021) en na invoering van de maatregel. Data van de RAVU zullen worden gebruikt om eventuele ongevallen met snorfietzers in kaart te brengen.

Prioriteit 2: samenwerken en ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën

Belangrijke activiteiten zijn:

- *Projectcoördinatie van bestaande gedragsveranderingsinterventies voor jongeren*
In 2023 continueert VeiligheidNL de uitvoering van drie bestaande verkeerseducatie interventies gericht op jongeren: Split the Risk! (12-15 jaar) Fight Your Inner Monkey (15-17 jaar) en Stand



Up For Your Ride (18-24 jaar). De uitvoeringen worden gefinancierd door verschillende regio's en gemeenten. Samen met universiteiten worden effectstudies uitgevoerd en uiterlijk medio 2023 afgerond (Split the Risk! is reeds afgerond).

Samenwerking intensiveren met relevante (uitvoerings)partners en intermediairs voor jongeren

- Vanuit de visie dat er in gezamenlijkheid met partners meer impact gerealiseerd kan worden, gaan we in 2023 de mogelijkheden verkennen om met andere uitvoerende organisaties op te trekken om de verkeersveiligheid voor jonge fietsers en jonge automobilisten te vergroten. Ook starten we met het voeren van gesprekken met mogelijke implementatiepartners om de uitvoering van onze bestaande gedragsinterventies voor deze risicodoelgroepen over te nemen. Het streven is dat in 2025 onze gedragsinterventies zijn overgedragen naar een (of) meerdere implementatiepartner(s).
- *Ontwikkeling van een interventie ter voorkoming van valongevallen bij senioren*
- In samenwerking met het programma valpreventie en in aansluiting bij het programma Doortrappen geven we vervolg aan onderzoek naar het terugdringen van eenzijdige fietsongevallen. Ook slaan we de handen ineen om een interventie te ontwikkelen die de fietsvaardigheden en de balans van oudere fietsers verbetert. Hierover zijn we reeds in gesprek met Rijkswaterstaat.

Prioriteit 3: agenderen van inzichten en oplossingsrichtingen

Belangrijke activiteiten zijn:

- Publicatie van (wetenschappelijke) artikelen
Vanuit onze LIS- en MOVE-data en op basis van onze andere onderzoeken schrijven we artikelen voor vakbladen (zoals Verkeerskunde en Medisch Contact) en (inter)nationale wetenschappelijke tijdschriften (zoals Journal of Transport & Health en Analytic Methods in Accident Research) en delen we onze inzichten in rapporten via onze eigen website en overige relevante kanalen (zoals Fietsberaad en Kennisnetwerk SPV). In 2023 willen we tenminste drie artikelen publiceren: over het ongevalsrisico van de elektrische fiets, over scootmobielen en over lange termijn gevolgen van fietsongevallen.
- Deelname aan congressen en bijeenkomsten
We participeren in Nederlandse en incidenteel in Europese en mondiale relevante bijeenkomsten en relevante samenwerkingsverbanden op het gebied van verkeersveiligheid. Daar waar mogelijk en relevant presenteren we uitkomsten van onze onderzoeken en onze standpunten en vergaren we inzichten van effectieve preventiestrategieën die plaatsvinden in andere vergelijkbare landen. Onze focus ligt daarbij op het adresseren van het belang van bewezen effectieve verkeersinterventies, waarde van (inclusief juridische technische aspecten) van spoedzorgdata en de noodzaak om in te zetten op gedragsverandering.



- Algemene berichtgeving

Via owned, paid en earned media informeren we partners, collega's en opdrachtgevers uit het werkveld over onze nieuwste (gedrags)inzichten en resultaten en delen we trendanalyses en gaan daar het gesprek over aan.

8.5 Wensen voor aanvullende financiering

Voor de hieronder beschreven activiteiten is op dit moment nog geen financiering, maar achten we wel als belangrijk bij het realiseren van de doelstellingen voor verkeersveiligheid. We gaan hierover in gesprek met relevante partijen.

Prioriteit 1

- LIS-onderzoek

Jaarlijks willen we, op basis van het Letsel Informatie Systeem, de actuele stand van zaken rondom Spoedeisende Hulpbehandelingen naar aanleiding van verkeersongevallen in Nederland in kaart brengen. Deze rapportage zal dan in afstemming met het ministerie van I&W worden opgesteld. Naast de nieuwste cijfers is het ook relevant om te kijken naar trends in de afgelopen tien jaar en prognoses voor de toekomst.

- Kwalitatief onderzoek rondom gedrag jonge fietsers

Om goed zicht te krijgen op risicogedragingen van jonge fietsers (12-17 jaar) willen we kwalitatief doelgroeponderzoek bij deze risicogroep uitvoeren. Dit onderzoek kan inzicht geven in drijfveren, bevorderende en belemmerende factoren ten aanzien van veilig gedrag in het verkeer. Deze kennis is belangrijke input voor effectieve preventie.

- Aanvullende analyses landelijk onderzoek naar fietsongevallen

In 2022 heeft VeiligheidNL onderzoeksresultaten gepresenteerd over fietsongevallen in Nederland, uitgevoerd in opdracht van I&W. De verzamelde data bieden de mogelijkheid om aanvullende analyses te verrichten op diverse beleidsdomeinen, daar waar het rapport zich beperkte tot de hoofdlijn. Deze aanvullende analyses kunnen worden gedaan voor bijvoorbeeld oudere fietsers, elektrische fietsers, wielrenners, scholieren of bijvoorbeeld de ervaren drukte op het fietspad of ongevallen met maaltijdbezorgers en biedt beleidsmakers meer inzicht in het betreffende domein.

- Lokale analyses vervolgonderzoek fietsongevallen

Aan het landelijk vervolgonderzoek naar fietsongevallen hebben alle 14 deelnemende LIS-SEH's meegewerkt. Dit biedt de mogelijkheid om ook op lokaal niveau een overzicht te presenteren van de belangrijkste risicogroepen, risico's en ongevalslocaties. De betreffende regio's zullen hierover worden geïnformeerd en het streven is om minstens twee lokale/regionale rapportages op te leveren.



Prioriteit 2

- Inzetten van de signaleringstool voor de fietser als risicogroep
De in 2022 ontwikkelde signaleringstool (binnen de afdeling Monitoring & Onderzoek van VeiligheidNL ontwikkeld met als doel het signaleren van ontwikkelingen in ongevallen met consumentenproducten) wordt in 2023 geïmplementeerd binnen het thema verkeersveiligheid. De signaleringstool willen we als eerste inzetten voor de fietser als kwetsbare verkeersdeelnemer. Met deze tool kunnen ontwikkelingen aan landelijke, regionale en lokale wegbeheerders zo real time mogelijk worden gerapporteerd.
- Input leveren voor safety performance indicators (SPI)
Vanuit LIS en MOVE kan op landelijk en regionaal niveau input worden geleverd voor verschillende SPI's. In deze beide databases zit meer informatie dan alleen het aantal of de locatie van verkeersongevallen; ook informatie over snelheid of het gebruik van beschermingsmiddelen wordt geregistreerd. Hierbij werken we samen met het Kennisnetwerk SPV.
- Stimuleren gebruik van de hoofdbeschermers
In samenwerking met onder meer De Hersenstichting en Artsen voor Veilig Fietsen stimuleren we het dragen van een hoofdbeschermer (denk onder meer aan een fietshelm) bij met name kinderen en ouderen om zo het aantal ernstige (hersen)letsels terug te dringen als gevolg van (eenzijdige) fietsongevallen. Hiervoor zullen verschillende activiteiten worden opgezet, zoals het verstrekken van informatie via relevante platforms, artikelen, overige media en een vervolg op de Dag van de Fietshelm.
- Organisatie van een Verkeersveiligheidscongres
Om de samenwerking tussen verkeerveiligheidspartners verder te versterken, kennis en inzichten te delen en netwerken te verbinden, organiseren we in 2023 een verkeersveiligheidscongres, op een nog nader te bepalen specifiek verkeersveiligheidsthema. Op dit congres deelt VeiligheidNL eigen kennis en expertise en nodigen we andere experts in het veld uit om hun ervaringen en ontwikkelingen te delen.



9 Organisatie brede thema's en kennisdeling

9.1 Kennis en informatie overdracht

Het delen van onze kennis en bevindingen is een belangrijk onderdeel van onze bijdrage aan letselpreventie in Nederland. VeiligheidNL streeft er continu naar de toegankelijkheid en vindbaarheid van haar kennis en informatie te vergroten en stimuleert proactief het gebruik ervan. Hierbij stemmen we kanalen en doelgroepen zo goed mogelijk op elkaar af waarbij digitale kennis- en informatieoverdracht veelal het vertrekpunt is. Betrokkenheid van stakeholders en doelgroepen bij de ontwikkeling en totstandkoming van informatie en producten is essentieel. Daarnaast betrekken we lokale, regionale en landelijke (online) netwerken om onze kennis en informatie te (helpen) verspreiden. We delen kennis en informatie in rapporten, factsheets, infographics, (beleids)adviezen, persberichten, interventies, voorlichtingsmateriaal, nieuwsbrieven, video's en tijdens bijeenkomsten.

Een bewuste keuze van VeiligheidNL is om onze informatie primair beschikbaar te stellen aan intermediairs. Zij vervullen de belangrijkste schakel naar het brede publiek. Samen met hen willen we voor zoveel mogelijk impact zorgen. Onze kennis en informatieoverdracht richt zich daarom primair op deze doelgroep, waar nodig ondersteund door communicatie aan overige stakeholders en/of doelgroepen.

9.1.1 Online kennisdeling

Online is het belangrijkste kanaal om onze doelgroepen te bereiken en te verbinden. Verbinden met onze missie, met onze mensen en met elkaar. Bezoekers vinden er alle kennis, informatie en diensten die wij te bieden hebben. Bij de ontwikkeling van kennis of informatie bedenken we eerst hoe we dat online het beste kunnen aanbieden. In de online visie heeft VeiligheidNL een belangrijke keuze gemaakt in 2021 om de corporate website www.veiligheid.nl primair te richten op de doelgroep intermediairs. Op deze wijze helpen we intermediairs met een actueel en gericht overzicht van kennis, diensten en oplossingen waarmee zij letsel helpen voorkomen bij specifieke risicogroepen.

Halverwege 2022 is de vernieuwde website www.veiligheid.nl gelanceerd. 2023 staat in het teken om deze eerste versie van de website verder uit te bouwen en met name te investeren in een optimale 'zoekreis' (zgn customer journey) voor de bezoeker. Bovendien willen we vanuit de corporate visie onderzoeken hoe we (intermediaire) doelgroepen van diverse programma's meer



geïntegreerd kunnen benaderen met emailmarketing en dat vraagt om onderzoek. De uitkomsten van dit onderzoek worden doorvertaald op de website.

De kennis die we in huis hebben willen we zo breed mogelijk delen met alle relevante intermediairs. Maar niet iedereen weet veiligheid.nl te vinden. We zoeken de intermediairs dus op, op die onlinekanalen waar zij te vinden zijn. We leiden intermediairs van daaruit naar onze eigen website. Daar vinden ze (nog meer) kennis, informatie en oplossingen die ze in hun eigen praktijk kunnen toepassen. Natuurlijk is iedereen welkom op onze website. We verwijzen waar het kan altijd naar websites die zich richten op specifieke risicogroepen. Specifieke risicogroepen spreken we desgewenst rechtstreeks aan via aparte (campagne) websites. Maar alleen als we daarmee onze impact kunnen vergroten.

De activiteiten die we uitvoeren en resultaten die we opleveren zijn:

- Inrichten van optimale 'zoekreizen'(customer journeys) en een uitstekende online beleving door goed functionerende interne werkprocessen. Met als gevolg een beter bereik en bediening van onze primaire doelgroep.
- VeiligheidNL is hét go to online platform voor letselpreventie. Een online kanalen strategie zorgt ervoor dat intermediairs voor informatie over letselpreventie uitkomen op veiligheid.nl.
- Doorlopend (online) onderzoek (o.a. via onze website en via (social media) monitoring tools) draagt zorg voor optimalisatie van het aanbod van kennis en informatie aansluitend op de vraag en behoeften van onze doelgroepen.
- Via social media spelen we in op actualiteit en brengen zoveel mogelijk intermediairs in stelling een actieve bijdrage te leveren aan letselpreventie op basis van onze kennis en informatie, mbv monitoring tools willen we onze social contentstrategie verder professionaliseren. VeiligheidNL is actief via LinkedIn, Facebook, Twitter en werkt waar mogelijk samen met online (media)partners om intermediairs te bereiken.

9.1.2 Public relations en marketing

Ook in 2023 zullen we het resultaat van ons werk in onderzoek, voorlichting en interventies delen via brede media. Door de dialoog aan te gaan met stakeholders, samenwerkingspartners en doelgroepen sluiten we aan bij hun vragen, behoeften en interesses. Bovendien investeren we in een corporate strategie waarin we een verbindend verhaal ontwikkelen die de verschillende programma's logischerwijs met elkaar verbindt. Dit verhaal zal ingaan op de toegevoegde waarde die VeiligheidNL levert in een mensenleven. Van veilig opgroeien tot veilig ouder worden en alle tussenliggende thema's met verhoogde risico's in specifieke levensfasen. Al onze programma's krijgen een logische plek in dit verhaal en deze verbinding maakt het mogelijk om over onze programma's heen een doelgroep benadering te introduceren. Waarin we de risico's per levensfase bundelen. Of dit aansluit bij de behoefte van onze doelgroepen gaan we actief onderzoeken.



Bovendien kunnen we door de introductie van dit overkoepelende corporate verhaal in onze communicatie vanuit de specifieke programma's logisch meegeven waar wij als VeiligheidNL (nog meer) aan werken. Omdat de insteek is dat we toegevoegde waarde hebben op een mensenleven zullen we tevens gaan investeren in een pakkende beeldstrategie. Een mensenleven vertaalt zich namelijk goed in beeld en daarmee in herkenbaarheid. Een beeld zegt meer dan 1000 woorden. Dit vraagt om een investering in de interne skills door zelf eenvoudige video's te maken met je smartphone en beeld in te zetten om daarmee via social media aandacht te vragen voor onze thema's. Doel is om met (bewegend) beeld gecombineerd met storytelling meer impact te maken met onze kennis en activiteiten in de maatschappij. Omdat beeld zorgt voor een groter bereik in deze tijd. Wat werkt, waar zijn we mee bezig en waar willen we ons op richten in de toekomst zijn belangrijke componenten in wat we uitlichten naar buiten.

De activiteiten die we uitvoeren en resultaten die we opleveren zijn als volgt.

- Ontwikkeling en implementatie van corporate strategie inclusief een corporate contentstrategie, belangrijke bouwsteen: de ontwikkeling van een corporate story in een film of animatie
- Landelijke, regionale (vak-)pers worden actief op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen en activiteiten van VeiligheidNL en de programma's van VeiligheidNL worden actief ondersteund bij de inzet van public relations en de keuze voor de juiste kanalen en boodschap.
- We introduceren een beeldstrategie voor social media omdat we kiezen voor de insteek van een mensenleven en dat vraagt om herkenbaar beeld om daarmee nog meer impact te maken (dan alleen cijfers) inclusief de investering om deze content goed te monitoren.
- Tooling, relatiebeheer media, organisatie roundtable(s) events met media
- Internal branding VeiligheidNL. Het positioneren van onze werknemers als expert op het vlak van letselpreventie op diverse thema's, Met als doel dat zij onze kennis toegankelijker maken en makkelijker delen met hun eigen netwerk.
- Informatie, kennis en ons aanbod is up-to-date, overzichtelijk en toegankelijk voor onze doelgroepen. Voorop staat dat de informatie aansluit bij de vragen en behoeften uit het veld.
- Er wordt een bijdrage geleverd aan het actualiseren en delen van kennis en informatie via de partners van LOT/RIVM Centrum Gezond Leven.

9.2 Gedagsverandering

Een groot deel van de letsels en ongevallen wordt veroorzaakt door onoplettendheid of risicovol gedrag, verkeerd gebruik van producten, vermoeidheid of afleiding. Ook bij het niet volgen van een balanstreining, of niet uitvoeren van warming-up activiteiten speelt gedrag een rol. Beïnvloeden van bewust of onbewust gedrag is dus een belangrijke preventieve interventie om de prevalentie van (ernstige) letsels te reduceren, maar geen gemakkelijke. Het overdragen van kennis over ongevallen en het gewenste gedrag is vaak niet voldoende om dit te bereiken. Andere interventies, zoals inrichting van de omgeving, inzetten van voorbeeldfiguren en 'peers' zijn daarnaast



noodzakelijk. In de verschillende programma's wordt aandacht besteed aan gedrag. In dit organisatie brede programma onderdeel worden activiteiten uitgevoerd om algemene gedragskennis en thema-overstijgende letsel-en ongeval specifieke gedragskennis op peil te houden, te delen en toe te passen in de programma's, onderzoeksprojecten en interventies. Een projectgroep houdt daarvoor wetenschappelijke kennis bij via literatuur, universiteiten en andere kennisinstellingen en adviesbureaus, zet dit om in concrete handvatten voor letselpreventie en organiseert discussiebijeenkomsten over 'good en bad practices' met betrekking tot gedragsbeïnvloedingstechnieken en letsel/ongevallen. Deze gedragscasussen worden gepubliceerd op de website.

9.3 Technologie

Technologie speelt een steeds grotere rol in de hedendaagse maatschappij. Ook in onderzoek, zorg en preventie zien we toepassingen van technologie continu ontwikkelen. We zien echter ook dat de technologie an sich geen garantie biedt voor succes. Een succesvolle inzet van technologie hangt ook nauw samen met de toepassing en de implementatie van de technologie. Veel nieuw ontwikkelde technologische toepassingen stranden op de implementatie ervan.

De afgelopen jaren zijn enkele pilotprojecten uitgevoerd met technologie. Zo hebben we machine learning ingezet voor tekstherkenning en het coderen van variabelen op basis van teksten. Ook voor de preventie van valongevallen bij ouderen is in kaart gebracht hoe technologie ingezet kan worden bij het voorspellen van en screenen op valrisico en inzet ervan binnen interventies.

Een belangrijke vraag voor VeiligheidNL is hoe technologische toepassingen een effectieve bijdrage kunnen leveren aan onderzoek naar en preventie van letsels.

In een verkenning van VeiligheidNL in 2022 hebben we geconcludeerd dat er voor VeiligheidNL kansen liggen rondom data uit sensoren en/of wearables. Hier willen we komend jaar handen en voeten aan geven door één a twee experimenten te starten met het gebruik van wearables en/of sensoren.

Activiteiten en resultaat

Rapportage van één a twee uit te voeren experimenten waarbij we data uit wearables en/of sensoren halen. Dit ter ondersteuning van onderzoek naar en preventie van letsels.

De uitkomsten van deze experimenten zullen we delen in de relevante werkoverleggen, waarin we vooral aandacht besteden aan de do's en don'ts voor het succesvol inzetten van technologie.

9.4 Op maat

Het is landelijk beleid dat publieke kennisorganisaties publieke informatie (inclusief materialen en interventies) verstrekken voor iedereen, die breed toegankelijk en begrijpelijk dient te zijn. Ook



voor VeiligheidNL is dit een belangrijk uitgangspunt. Zo zijn bijvoorbeeld de teksten voor de nieuwe website kinderveiligheid.nl geschreven op B1 niveau en proberen we zoveel mogelijk te weten te komen over specifieke risicogroepen en risicogedragingen.

In 2023 gaan we deze risicogroepen per programma meer prioriteit geven zoals beschreven staat bij de verschillende thema's. Meer prioriteit betekent meer focus om gezondheidswinst (= minder letsels) bij deze risicogroepen te bereiken. Door meer maatwerk / een specifieke benadering toe te passen, kunnen we meer impact realiseren. De risicogroepen kunnen echter per thema verschillen. Zo wordt binnen het thema Sportblessurepreventie 'beginnende hardlopers' als een risicogroep beschouwd. Binnen het thema Kinderveiligheid worden binnen 'veilig slapen' juist 'kinderen van ouders die behoren tot sociaaleconomisch minder bevoorrechte bevolkingsgroep' beschouwd als risicogroep. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat deze risicogroep nog verder gespecificeerd kan worden (denk aan een specifieke culturele achtergrond) om meer effect te sorteren. Zowel in 2022 als in 2023 wordt aan deze verbijzondering gewerkt.

Tevens bekijken we in 2023, naast een analyse per thema aangaande risicogroepen, in hoeverre dezelfde groepen in de diverse programma worden gedefinieerd als risicogroep en in hoeverre een meer programma-overstijgende aanpak van meerwaarde kan zijn. Voor meer impact is tenslotte een corporate, structurele en geïntegreerde aanpak noodzakelijk, die door de hele organisatie wordt gedragen.



10 Prioriteiten bedrijfsvoering

10.1 HR

Werving personeel en de arbeidsmarkt

De medewerkers van VeiligheidNL zijn het hart van de organisatie en zonder deskundige en betrokken medewerkers kunnen onze doelen niet worden behaald. Voor een goed functionerende organisatie is het niet alleen essentieel om kwalitatief, betrokken en vakbekwame mensen aan te trekken, maar deze ook te behouden en te ontwikkelen.

In 2022 stonden vacatures langer open voordat de juiste kandidaat gevonden werd en is er soms voor gekozen om uiteindelijk de werving uit te besteden aan externe partijen. Ook in 2023 is de verwachting dat het in de huidige arbeidsmarkt langer duurt om vacatures te vervullen, en zal er hierdoor tevens aandacht moeten zijn voor de werkdruk van de huidige medewerkers.

Om dit het hoofd te bieden zal de focus in 2023 liggen op:

- Het uitvoeren van een strategische personeelsplanning om meer inzicht te krijgen in de personele uitdagingen op korte termijn en binnen een termijn van 5 jaar. Op basis van dit inzicht kunnen maatregelen worden genomen om de capaciteit en deskundigheid op korte termijn én structureel op orde te houden.
- Het opstellen van een arbeidsmarktcommunicatieplan gericht op het aantrekken van de juiste medewerkers en het verbeteren van onze positionering op de arbeidsmarkt. Met de juiste arbeidscommunicatie en middelen, waaronder een Werken bij-pagina op onze website, verwachten wij VeiligheidNL te presenteren als een aantrekkelijke, moderne en inclusieve werkgever.
- Aandacht te blijven houden voor het waar mogelijk verbeteren van onze arbeidsvoorwaarden. Met de OR wordt besproken hoe VeiligheidNL een aantrekkelijke werkgever kan blijven, waarbij de arbeidsvoorwaarden van de rijksoverheid als referentiekader gelden.
- En ook door de aandacht te richten op het behoud van de huidige medewerkers en daarmee de uitstroom te beperken.

Hybride werken

In 2021 is geïnterviewd onder medewerkers wat de wensen zijn ten aanzien van thuiswerken en werken op kantoor en de daarvoor benodigde faciliteiten. In datzelfde jaar is een architectenbureau ingeschakeld om te adviseren hoe deze wensen op het kantoor in Amsterdam het beste kunnen worden gerealiseerd met het streven om deze aanpassingen in 2022 te realiseren. De huidige stand van zaken is, vanwege planning technische redenen, dat dit zo vroeg



mogelijk in 2023 gerealiseerd zal worden. Wel zijn er al op ons kantoor diverse verbetering aangebracht om het online vergaderen mogelijk te maken, door het bijplaatsen van beeldschermen, camera's en microfoons.

Opleidingsbudget

VeiligheidNL is een kennisintensieve organisatie. Om medewerkers te faciliteren in het op peil houden en door ontwikkelen van hun kennis wordt is het opleidingsbudget vastgesteld op 50.000 euro. Hiermee worden zowel organisatiebrede ontwikkelingen gefinancierd als individuele opleidingswensen.

10.2 Informatiemanagement en ICT

In 2022 heeft de transitie van techniek- naar regieorganisatie verder vorm gekregen. Sinds mei 2022 is het ICT team op sterkte. Hierdoor kan er gekeken worden naar een optimale en efficiënte verdeling van taken- en werkzaamheden voor onze interne collega's en onze externe partners. De data- en cloud infrastructuur is ingericht en er zijn voor de data engineers mogelijkheden voor het testen en implementeren van machine learning gecreëerd. Dit onderdeel zal in het komend jaar verder worden uitgebreid.

Voor 2023 hebben we de volgende prioriteiten geformuleerd:

4. Aandacht voor kwaliteit, veiligheid en regelgeving.

Belangrijkste De NEN7510 certificering is voor ons van strategisch belang. We blijven werken aan technische en organisatorische verbeteringen in het belang van onze informatiebeveiliging en cyber security.

5. Data strategie en governance.

In 2022 is de data-infrastructuur verder geoptimaliseerd. In 2023 zal hier in toenemende mate gebruik gemaakt van gaan worden. De volledige data workflow zal via onze cloud infrastructuur plaats vinden. Zo zijn wij optimaal toegerust voor de te verwachte toename van de datastroom. Aangezien er vanuit de hele organisatie ambities zijn om datascience in te zetten voor het behalen van strategische doelstellingen is data-governance een belangrijk onderwerp. Onze medewerkers krijgen de ruimte zich te ontwikkelen op het gebied van machine learning en data-science.

6. Optimalisatie IT services en operations

In 2023 gaan we alle legacy applicaties en on premise hardware migreren naar onze cloud infrastructuur. Hierdoor kunnen we definitief afscheid nemen van de IBM Notes omgeving. Er zijn in de afgelopen periode al stappen gezet en deze zullen dit jaar worden afgerond. Het managen van alle cloud resources zal een groot punt van aandacht worden en blijven.



Disclaimer

Bij de samenstelling van deze publicatie is de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht genomen. VeiligheidNL aanvaardt echter geen verantwoordelijkheid voor eventuele, in deze uitgave voorkomende, onjuistheden of onvolkomenheden. Overname van tekst of gedeelten van tekst is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding. Indien tekst gebruikt wordt voor commerciële doelstellingen dient altijd vooraf schriftelijke toestemming verkregen te zijn.

Privacy en gegevensbescherming

VeiligheidNL gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en behandelt deze vertrouwelijk. Zo worden persoonsgegevens alleen verwerkt door personen met een geheimhoudings-^[1]_[SEP]plicht en voor het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld. Daarbij zorgt VeiligheidNL voor passende beveiliging van persoonsgegevens. VeiligheidNL behandelt uw persoonlijke gegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zoals deze sinds 25 mei 2018 geldt. Lees meer over onze privacy verklaring op www.veiligheid.nl/privacy

